

Upravništvo: Ljubljana, Knafjeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelk: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 3. — Tel. 3492, 2492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št.
2. — Telefon št. 190.
Računi pri post. ček zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga číslo 78.180,
Wien št. 105.241

JUTRO

Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—
Uredništvo:
Ljubljana, Knafjeva ulica 5. Telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126 Maribor,
Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440.
Celje, Strossmayerjeva ulica šte. 1.
Telefon št. 65.
Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifu.

Začasno končan „inženjerski dvoboj“

Na včerajšnji seji Narodne skupščine je posl. Stanić zopet napadel prometnega ministra — Tehtna izjava predsednika vlade — Prometni proračun odobren

Beograd, 8. marca, p. Po včerajšnjem obširnem ekspoziciji in odgovoru prometnega ministra g. Lazara Radivojevića je Narodna skupščina pozno v noč in danes ves dan nadaljevala razpravo o proračunu prometnega ministristva. Debata je bila tudi danes skrajno napeta.

Med drugimi sta govorila sinoči poslanca Drmelj in dr. Rape, danes pa posl. dr. Pivko. Posl. Drmelj je opozoril na nujno potrebo zgraditve šentjanške in kočevske železnice, dr. Rape je obravnaval veliko važnost letalstva v modernem prometu in zahteval, naj prometno ministrstvo temu problemu posveča kar največjo pozornost, dr. Pivko pa se je v svojem govoru dotaknil enega najbolj bolečih vprašanj naše prometne službe, to je materialnega in socialnega položaja železniških uslužbencev in se posebno toplo zavzel za izboljšanje mizernega položaja železniških delavcev.

Na današnji popoldanski seji je ponovno govoril nar. posl. g. Andra Stanić, ki je vztrajal pri svojih obdolžitvah proti ministru inž. Radivojeviću in zahteval njegovo ostavko. Nato je posegel v debato zopet predsednik vlade g. Nikola Uzunović, ki je v tehtnem govoru poudaril, da je morda mogoče teoretično govoriti o škodi, da pa ne more biti niti govora o kakih zlorabah in o kakem zlonamerem oškodovanju države, najmanj pa o gorostasi številki 800 milijonov dinarjev. Na praktičnem primeru je pokazal, da je pač država v pomanjkanju lastnih sredstev podobna dolžniku, ki mora za posojilo plačevati visoke obresti. V času, ko so se sklepale te pogodbe, so bili pogoji, po katerih so sklenjene, najpovoljnejši, a pogodbe so bile sklenjene predvsem zato, da se s tujim kapitalom v pomanjkanju domačega da kruha in zaslužka brezposelnim in siromašnim. Narodna skupščina je nato z ogromno večino odobrila proračun prometnega ministristva in pričela razpravo o proračunu kmetijskega ministristva, ki se bo nadaljevala še jutri.

Beograd, 8. marca, p. Na snočnji seji Narodne skupščine, ki je trajala globoko v noč, se je vršila obsežna podrobna debata o proračunu prometnega ministristva. Debata

je s svojim triurnim govorom otvoril prometni minister g. Lazar Radivojević, za njim pa so govorili še številni narodni poslanci, ki so večinoma opozarjali na prometne potrebe svojih srezov. Med drugimi sta govorila tudi narodna poslanca dravske banovine g. Alojzij Drmelj, ki je opozoril zlasti na pereče vprašanje zvez Slovenije z morjem in na nujno potrebo graditve proge St. Janž - Sevnica, ter narodni poslanec g. dr. Stane Rape, ki je govoril o civilnem letalstvu in zahteval, da se posveti tej novi panogi modernega prometa potrebna pozornost.

Posl. A. Drmelj

je v svojem govoru med drugim rekel: Ze drugi stopam v tej proračunski debati na govorniški oder, da opozorim na najbolj pereča vprašanja, ki se tičejo dravske banovine ter njenega gospodarskega razvoja. To je vprašanje zvez Slovenije z morjem z zgraditvijo proge Kočevje-Sušak in druge velevažne proge St. Janž-Sevnica. Obe progi sta važni in že uzakonjeni v Blarovem posojilu. Ze samo to je imperativ, ki nalaga da se zgradi čimprej. Pa tudi pravičnost in enakopravnost zahtevata zgraditev omenjenih prog, da se tudi severnim krajem olajša promet in pozivi gospodarstvo. Obe progi pomenita najlažjo zvezo dravske banovine s širnim svetom. Proga St. Janž-Sevnica je dolga samo 12 km. Tračnice za to progo so že pripravljene, in sicer z zamenjavo tračnic na progi Zidani most-Zagreb. Treba je zgraditi samo še spodnji stroj, položiti pragove in najvažnejša dela bi bila izvršena. Vsi vemo, da se v raznih pokrajnih državah grade proge, čeprav so težki časi in huda stiska. Prav je tako, saj se na ta način ustvarijo osnovni pogoji za izboljšanje in poživljenje gospodarstva. Onih krajev, ki so tako srečni, da dobe tako važna komunikacijska sredstva, nič ne zavidamo, marveč jim to iz srca privoščimo. Prav tako pa je upravičena naša želja, da se tudi našim krajem da vsaj nekaj. Za to govori tudi socialna stran tega vprašanja. Ta proga bi se gradila izključno v krajih, kjer čakajo tisoči na zaposlitev. Pri majhnih mezdah so pripravljeni delati, saj zahtevajo samo skromen zaslužek, da si ohranijo golo življenje. Poleg tega govore za čimprejšnjo zgraditev teh prog tudi razni drugi velevažni momenti. Zato prosim g. ministra da vse to vpošteva in poskrbi, da se čimprej prične z delom. Prav tako naj vpošteva tudi potrebo zgraditve proge Novo mesto-Brežice, nakar še posebej opozorjam, ker je ta proga velikega gospodarskega pomena. V prepričanju, da bodo te želje vpošteevane, bom glasoval za proračun.

Današnja dopoldanska seja

Razprava o proračunu prometnega ministristva se je nadaljevala tudi ves današnji dan. Na dopoldanski seji je govoril prvi posl. Vukašin Spasović, ki je v glavnem odobral prometno politiko sedanega ministra in izjavil, da naš promet ni bil še nikdar tako urejen, kakor je sedaj. Posl. Milan Živanović je grajal dejstvo, da v proračunu ni kreditov za dovršitev jadranske proge. Zahteval je tudi povečanje kreditov za dovršitev predora pri Saranovu.

Posl. Stjepan Knežević je obširno govoril o pomorskem prometu in grajal dejstvo, da se je država toliko brigala za povečanje prometa na internacionalnem Dunavu, dočim naši latali obali posveča vse premalo pozornosti. Izdelati je treba

sistematičen načrt za povzdigo našega pomorskega prometa. Neredno izplačilo državne subvencije parobrodskim društvom zelo otežkoča njihovo poslovanje. Trgovska mornarica je skoraj in agoniji in zato smatra, da so nujno potrebni ukrepi za pritegnitev prometa v naše luke. V tem pogledu moramo slediti drugim pomorskim državam, ki žrtvujejo v ta namen vse.

Posl. dr. Mirko Lisavac je zahteval, naj se čimbolj pospeši modernizacija proge Pančevo-Vršac, ki predstavlja najugodnejšo zvezo Banata z Beogradom. Opozicijski govornik dr. Milan Metikoš je kritiziral vso prometno politiko in grajal zlasti to, da posveča prometno ministrstvo premalo pozornosti pomorskemu prometu.

Malo senzacijo je vzbudil govor poslanca Milana Veličkovića. Kritiziral je zlasti sklenitev pogodb z Batignolom in Boyerjem, ki je bil na čelu francoske družbe za gradnjo železniških prog v Jugoslaviji in katerega so sedaj v Franciji v zvezi z afero Staviskega zaprl. Če je dopuščal take goljufije na škodo svojega lastnega naroda in države, ne moremo pričakovati, da bi kazal več poštenja pri nas. Govornik je objavil, da je prispejala sinoči iz Pariza vest, da so našli v čekovnih nakaznicah Staviskega tudi imena petih Jugoslovenov. (Medklic: Osem jih je!) Ko sem snoči to slišal, sem se spomnil izgraditve požarvaške železniške proge. Bilo bi zelo zanimivo in koristno doznati imena onih oseb, ki so posredovale pri sklepanju te pogodbe. Vse kaže, da je imel Staviski svoje prste tudi v naši državi in da je bil Boyer njegov eksponent.

V zaščito železničarjev

Govor posl. dr. Ljudevita Pivka — Bedni položaj železničarjev in železniškega delavstva

Poslanec mariborskega sreza dr. Ljudevit Pivko je posvetil svoj govor položaju železniških namestencev, v prvi vrsti pa delavstva. Njegovim izvajanjem je sledila vsa zbornica z največjo pazljivostjo. Med drugim je rekel:

Znižanje izdatkov in štednja sta v prometnem resoru zaela samo namestence, a najbolj delavstvo. Posledica je, da so namestenci prišli v nevzdržen položaj in so takorekoč na robu propada, a to mora neizogibno vplivati tudi na varnost našega prometa. Ponovno zniževanje delavskih plač je doseglo že tako stopnjo, da se mora človek resno vprašati, ali je pod takimi prilikami sploh mogoče vršiti naporno in odgovorno službo. Tudi strokovnjaki sami priznavajo, da so redukcije plač, ki so dosegle nepojmljivo nizko stopnjo, sporedno z istočasnimi redukcijami osebja spravile redno funkcioniranje naših prometnih ustanov že v resno nevarnost.

Zato se mora taki praksi energično napraviti konec. Reducirajo naj se predvsem oni, ki so za službo nesposobni in slabo kvalificirani, ter oni, ki imajo drugod dohodke in niso odvisni od zaslužka in naposled morda še oni, ki imajo priliko in možnost, najti zaslužek drugod. Toda teh je dan današnjih gotovo zelo malo.

Spričo teh prilik pomeni tem večji udarec odlok generalne direktcije, ki je 31. avgusta 1933 obvestila vse direktcije, da se v delavcih in kurilnicah zniža delovni čas

od 8 na 7 ur, ob sobotah pa na 6 ur. Pri gradbenih sekcijah je bilo v praksi že od aprila znižanje delovnega časa, tako da so imeli delavci skoro vsak teden brezplačen dopust. Pri nekaterih sekcijah so delali sploh samo 14 do 18 dni mesečno tako da je znašal mesečni zaslužek posameznega delavca 200 do največ 450 Din. Naravna posledica je, da so

delavci telesno docela izmognani in oslabele, ker si ne morejo privoščiti tečne hrane, najbolj pa trpe dela ske družine, ki morajo naravnost stradati. So primeri, ko železniški delavci niti svojih otrok ne morejo pošiljati v šolo, ker nimajo kaj oblačil. Mesečni zaslužek takega delavca v naših krajih ne zadostuje niti za najemnino, kamoli za druge življenjske potrebščine. Ali se more potem še kdo čuditi, če vlada med tem delavstvom nerazpoložene in če le z nevoljno opraviti svoj posel? Tudi način določevanja mezd

v posameznih krajih in pokrajnih je krivičen. Tako imajo n. pr. dela ci v mariborskih železniških delavcih in kurilnicah mnogo nižje plače nego drugod. Delavci v kurilnicah zaslužijo od 1 januarja 1933 dalje mesečno po 120 do 500 Din manj, ker je ukinjeno vse akordno delo. To znižanje je posledica nedovoljnih kreditov za delavnice in kurilnice, a pri vsem tem je bilo še odrejeno, da se morate še pri teh kreditih doseči prihranki najmanj v višini 5 odstotkov, s čimer se je položaj delavstva še bolj poslabšal.

V svojih nadaljnjih izjavah je posl. dr. Pivko podrobno orisal tudi

položaj drugih delavskih kategorij.

Zlasti tudi progovnih delavcev in ostro grajal prakso, ki se je uvedla v zadnjem času, da prometno ministrstvo ne spoštuje niti svojih lastnih pravilnikov. Po pravilniku za železniške delavce je delavstvu zagarantiran na mesec 20-dnevni zaslužek po 8 ur delovni čas, ki mora znašati torek mesečno najmanj 120 ur, resnici pa znaša komaj 130 ur, to je manj tako da izgube delavci na mezdah tudi vsled tega še nadaljnjih 120 do 300 Din mesečno. Pač

pa morajo v polnem iznosu plačati svoje prispevke za penzijski fond in v bolniško zavarovanje. Delavci na področju ljubljanske železniške direktcije zaslužijo sedaj mesečno 300 do največ 600 Din.

Baš v tej direktiji pa so uslužbenci večinoma starejši oženjeni ljudje, ki morajo skrbeti za svoje družine. Stanovanjske prilike se baš v dravski banovini še najmanj ugodne in so tu stanovanja nesorazmerno draga. Zato je razumljivo, da je postal po zadnjem znižanju delovnega časa pri tem že itak več ko bormem zaslužku položaj železniških delavcev na področju ljubljanske direktije naravnost katastrofalen.

Edini izhod iz tega položaja je v tem, da se zasigura železniškemu delavstvu po pravilniku določenih 160 delovnih ur na mesec in da se plače na novo urede. To zahteva interes prometne službe, pa tudi interes države, kajti zadovoljno delavstvo bo najboljša opora narodne in državne misli.

Posl. Stanić vztraja pri svojih obtožbah

Pojasnila prometnega ministra Radivojevića ga ne zadovoljujejo — Novi napadi na njegovo poslovanje

Na popoldanski seji, ki se je pričela ob 16. je govorilo najprej pet poslancev, večinoma o prometnih potrebah svojih pokrajin. Ob splošni pozornosti je nato povzel besedo nar. posl. in bivši prometni minister Andra Stanić, da odgovori na včerajšnja izvajanja prometnega ministra inž. Radivojevića. V svojem nadurnem govoru je vztrajal pri svojih prvotnih trditvah in zno v dokazoval, da je država bila s temi pogodbami oškodovana, da so pogodbe sklenjene protizakonito in da bi moral prometni minister g. Radivojević izjaviti konsekvence. Ponovil je navedbe, ki jih je podal glede teh pogodb v svoji prvi izjavi 3. januarja 1931, ko je bila podpisana pogodba z Boyerjem sta bila že izvoljena Narodna skupščina in senat, torej oba zakonodajna doma, ki bi razora v smislu člena 104. ustave na vsak način sklepali o teh pogodbah. Pa ne samo tu, tudi zakon o železnih in javnem prometu, ki ga je izdal sam inž. Lazar Radivojević, določa v svojem 4. členu, da se mora vsaka zgraditev novih železniških prog odobriti zakonskim potom. Zato smatra, da je bilo postopanje inž. Radivojevića nezakonito ter da pristane predsednika ministrskega sveta in gospodarskega odbora ministrov ni bil zadosten. Prepušča pa Narodni skupščini, da sama o tem presoja.

Zagovor prometnega ministra, da je tudi Glavna kontrola kot najvišji forum za točno izpolnjevanje zakonov dala svoj pristavek, ni nikako opravičilo, ker je baš Glavna kontrola zahtevala, naj si prometni minister za finančni del pogodb preskrbi za konsko pooblastilo.

Sklenitev teh pogodb tudi formalno ni bila pravilna že zaradi tega, ker na licitaciji ni bilo toliko ponudnikov, kolikor jih zahteva zakon o državnem računovodstvu.

Prometni minister je po mnenju poslanca Stanića skušal predstaviti te pogodbe v lepši luči in jih je pojasnjeval tako da se niti dotaknil finančnih obveznosti države. Tudi vztrajal pri tem da je bila država s temi pogodbami oškodovana za milijone in milijone. V svojih nadaljnjih izjavah je posl. Stanić ponovil svoje prvotne trditve glede previsokih cen, iznašal statiko, nava-

Vsekakor bi bilo v interesu prometne službe, da se redno namešča nov naraščaj.

Naraščaj pa ne more dobiti službe, dokler je ne zapuste stari namestenci, ki so ali dopolnili svoja službena leta ali jim starost in onemoglost ne dovoljuje izvrševati službe. Ljudje pa se ne upokojujejo, čeprav služijo že več kakor predpisano dobo. Zato se mlajše moči nameščajo večinoma le kot dnevničarji; za nje v eksekutivni službi ni mesta, niti kredita.

Naši strojevodje

so poglavje zase. To so ljudje, ki leta in leta nosijo silno odgovornost za stroje, za življenje potnikov in za tovor. Pa se jim vendar ne posveča nikakr skrb in se jim ne zagotovijo takšni življenjski pogoji, da bi lahko bili brez skrbi za sebe in za svoje rodbine. Čudno malo je pri vsem tem v naši državi železniških nesreč. To okolnost je treba pripisati požrtvovalnemu delu te naše kategorije jugoslovenskih ljudi, ki ima menda najmočnejše živce. Ne verujem, da je gospodi znano, koliko dohodkov imajo strojevodje. Poleg tega pa se še šestkrat dogodi, da jim od njihove plače odtrgujejo visoke vsote v obliki glob, marsikaterkrat celo 300 Din na mesec in to zgolj zaradi nezmatnih prestopkov formalnih določb. V prometnem ministristvu se pripravlja načrt za spremembo zakona o državnem prometnem ošobju

z dne 21. junija 1931. leta. Sprememba tega zakona je v resnici nujno potrebna.

Podpredsednik dr. Kosta Popović opozarja govornika, naj konča, ker je že poteklo za govorilke določeni 15 minut.

Posl. dr. Pivko: Le še nekaj pripomb. Sprememba tega zakona je zares nujna. Prehodne odredbe sedanega zakona zelo oškodujejo pravice uradnikov maturantov, katerim je naravnost onemogočeno napredovanje iz šeste v peto skupino. To je treba vsekakor popraviti in sicer čim prej že z amandmanom, tako da se ti uradniki izenačijo z maturanti v drugih resorih.

Posl. dr. Pivko je nadalje govoril zlasti o železniški postaji v Gornji Radogni.

Ze 15 let se zavzamamo za to postajo, ki je v neposredni bližini meje in znanega zadržališča Radenske Slatine. Promet v G. Radogni je zlasti jeseni tako velik, da ga osebe na taki postaji in s tako skromnimi pripravami nikakor ne more obvladati. Poleg vsega tega pa je postaja v sramoto našemu državnemu prestizju. Generalna direktcija je načelno že odobrila gradnjo nove postaje. Kdaj pa se bodo začela dela, nihče ne ve. Takšne železniške postaje, kakor jo ima Gornja Radogna, menda v vsej naši državi ni: lesena baraka je lahko služila železniškemu prometu v Gornji Radogni pred 20 leti, ko tam ni bilo meje in ko se je ves promet vršil na postaji v Spodnji Radogni, ki je sedaj v Avstriji. Avstrijska postaja je dvonadstropna stavba, čeprav imajo tam mnogo manj prometa kakor na naši strani. In poleg vsega tega na naši postaji ni nobenega skladišča niti drugih priprav, ki so vsaki železniški postaji nujno potrebne.

Ob zaključku je dr. Pivko pozval g. ministra naj izpolni izmešene želje v korist namestencev in prometni službi in prebivalstva na naši severni meji. Za posl. dr. Pivkom je dopoldne govorilo še deset poslancev, nakar je bila seja ob 13. zaključena.

Vso skrb moramo posvetiti civilnemu letalstvu

Posl. dr. Stane Rape o stanju civilnega letalstva pri nas in v drugih državah

Pozornost so vzbudila izvajanja poslanca dr. Staneta Rapeta, ki je znan letalski strokovnjak in šef letalskega centra v Ljubljani. Izjavil je med drugim:

Naša država je zaela organizirati svojo civilno letalstvo mnogo pozneje kakor druge države. Dobra stran te zakasnitve je bila da so se mogle izkoristiti izkušnje, ki so jih druge države pridobile šele po težkih žrtvah. V začetku se je smatralo civilno letalstvo za spori. Preokret je nastal, ko se je pokazalo, da je Nemčija zgradila ogromno civilno letalstvo.

ki predstavlja dan s moč, a katero je treba resno računati. Nameri so v teki desetih let vzpostavili tako intimen kontakt med letalstvom in najširšimi plastimi naroda, da je danes sleherni Nemec zainteresiran na razvoju nemškega letalstva. Danes je nemško letalstvo po kakovosti letal in pilotov gotovo eno najmočnejših v Evropi. Tako vezbaio Nameri bodoče voditelje naraščajočega orožja morebitne vojne, velikih zračnih bombardirjev, kar so v stvari vsa velika prometna letala.

V Nemčiji in v številnih drugih državah goje zadnja leta na vso moč tudi jadralni sport.

Pri nas je ta panoga še v povojih, dasi predstavlja za pilota že polovico potrebne kvalifikacije. Stroški vzgoje so pri tem desetkrat manjši, kakor do stroški za vzgojo pilota.

V svojih nadaljnjih izjavah je dr. Rape obširno govoril o institucijah, ki skrbje pri nas za proučevanje letalstva ter obširno govoril o vzornem delu A-rokluba „Naša krilca in o Društvu za zračni promet, ki je bilo osnovano leta 1927. in je znano v javnosti pod imenom Aeroput. To je edino naše letalsko društvo, ki ima koncesijo za letalski promet v naši državi. Kapital društva je na večini podoben od malih ljudi, saj je nad 4100 delničarjev. Za zračno aviatiko pri nas snob ni, saj imamo nad 14 milijonov samo enega jugoslovenskega državljanca ki ima svojo lastno letalo. Tudi jadralni sport se goji pri nas samo v naši skupini v Beogradu, ki na razpolaga s 3 zelo omejenimi sredstvi. Dočim je niti letaka zelo dala preteklo leto prvih 30 pilotov rekultivirani 22 italijanskih privatnih letalščih kol letno nad 900 pilotov. Pri nas imamo vsega 50 diplomiranih letalcev, dočim so jih Nemci samo preteklo leto vzgojili nad

2000. Poltiki pa nad 500. Naša prometna letala so preletela lanske leto 250.000 km, dočim prelete avstrijska letala 500.000 km, češkoslovaška nad 1 milijon italijanska nad 5 milijonov, nemška pa nad 9 milijonov kilometrov na leto. Naša letala so v prometu ne polnih šest mesecev na leto, v ostalih državah pa vzdržujejo letalski promet preko vsega leta. Na mnogih linijah pri nas še pri tem omejenem prometu ne vzdržujejo niti dnevnih zvez, nego samo trikrat na teden. Ni čuda, če se pri takih razmerah publika pri nas ne more navaditi na potovanje po zraku.

V Jugoslaviji je bilo desetkrat manj potnikov nego v mali Avstriji. Naša letala preplejejo letno komaj tisoč kilogramov pošte, v Avstriji pa 15.000. Blagovni promet znaša pri nas v letalskem prometu komaj 15.000 kg v Avstriji pa 185.000. Naša zračna letalska mreža meri skupno 1599 km, avstrijska 9573 km, italijanska 20.940, francoska in nemška pa vsaka nad 40.000 km. To našo neaktivnost skušajo izrabiti razna evropska letalska društva, ki v dno bolj navajujejo v našo državo ter skušajo dobiti čim večji vpliv na eksploatacijo našega neba in naših letalskih linij. Naših glavnih pet zračnih linij.

to so Beograd - Dunaj, Beograd - Bukarešta, Beograd - Carigrad in Beograd - Atene. Sklopatirajo tuji brez kakršnegakoli našega odelovanja, dasi smo mi izdali za zgraditev potrebnih letališč in stanov ogromne vsote. Zato moramo napeti vse sile, da poživimo svojo lastno letalsko aktivnost in da preprečimo prevelik vpliv tujcev

na bodoči razvoj našega letalstva. Za civilno zrakoplovstvo izdaje Francija 528, Italija 222, Bolgarija 131, Poljska 64, Češkoslovaška 81, in Avstrija 15 milijonov. Jugoslavija pa borih 9 milijonov letno. Mi smo v pogledu letalskega prometa v vsa tem pogledu na zadnjem mestu. Dočim do be v Nemčiji in drugih državah favorizirane letalske družbe vsaj 10 odstotkov celo kupnega letalskega proračuna dobi naše civilno letalstvo samo 3,5 odstotka, da ne govorim o modernih Rusih, kjer potrebuje za civilno letalstvo nad 30 odstotkov celo kupnega proračuna za zrakoplovstvo. V naši državi je danes

okrog 120 aktivnih odborov za propagando letalstva. Naša maldina, če največje zanimanje in z malimi sredstvi je naš Aeroklub v preteklem letu vzgojil

pač ni na mestu, da prometni ministri sedaj preganja svoje podrejene uradnike.

Cim sem dobil te podatke, sem o tem obvestil gosp. ministrskega predsednika Dne 24. februarja ob 5.30 popoldne in je vršil nato sestanka v kabinetu ministrskega predsednika, ki so se ga udeležili poleg mene in gosp. Uzunovića predsednik Narodne skupščine dr. Komanudi, finančni ministri dr. Djordjević in prometni ministri inž. Radivojević. Razgovor na tem sestanku je bil zelo zanimiv in je trajal dve uri. Mišlin, da lahko objavi rezultat tega razgovora. V začetku je prometni ministri ravno tako, kakor sedaj tukaj v Narodni skupščini, dajal nedoločene odgovore, ko na to uvidel, da do podrobnosti poznam vsa materija, je začel bolni odkriti odgovarjati na moja vprašanja. Na da bi se spuščal v razlaganje vseh pogojev, naj izločim samo sledeča: Prometni ministri mi je priznal, da je bila pogotiba Boyer ob prenosu na Batignol izpremenjena. Priznal je, na kak način je to storil in pri-

znal je, da bomo plačevali za vse to proge do končne zgraditve in še dalje vse do 1. julija 1944. Na moje zadnje vprašanje, zakaj je zahteval naknadno odobritev v finančnem zakonu in s tem otežkočil izpraznjenje teh pogojev, mi je odgovoril: Kaj mislite, da bom sam nosil vso odgovornost za to? Lahko si mislite, kako so bili vsi navzoči zaprepašeni sričo tega odgovora.

Ko sem odhajal iz kabineta ministrskega predsednika, sem bil prepričan, da bo prometni ministri izvajal konsekvence in podal ostavko. Toda on tega ni storil, marveč poizkuša tudi letos, da skrivajoč se za vlado, reši sebe in svoj proračun. Mislim pa, da se mora to sedaj preprečiti. Vse to, kar sem povedal, kaže, da z moje strani pač ni bilo nobene zahrbtnosti. Moja borba je lojalna odkritja in protivnikom že naprej najavljena in taka borba je v skladu s stariimi tradicijami tega doma ter v skladu z viteštvom našega naroda.

Apel predsednika vlade

Poziv k razsodnosti — Razlika med gradnjo z lastnim in gradnjo z izposojenim denarjem

Viharno pozdravljen je nato povzel besede ministrskega predsednika g. Nikoleta Uzunovića, ki je ob največji tišini vse zbornice ter ob stopnjujočem se odobravanju in pritrdjevanju med drugim rekel:

Proti svoji volji se v tem delu dveh inženjerjev in naših tovarišev z drugimi oglašam. Ko je g. Andre Stanić prvič razlagal svoje stališče do gradbene politike prometnega ministristva, je postavil take trditve, da sem v odsotnosti prometnega ministra smatral za svojo elementarno dolžnost, da v tem trenutku, če nič drugega, napravim vsaj eno rezervno: da bi se pod vtisom, ki so ga napravile te izjave v naši in inozemski javnosti, vzdržal do večerja odnosno do današnjega dne, ko smo imeli priliko slišati tudi drugo stran, končnih sklepov. Bal sem se, da bi Narodna skupščina in vsa naša javnost ne ostali pod vtisom, čegar kvintesenca je bila, da je bila naša država pri javnem delu, ki obsega vsoto 1.2 milijarde dinarjev, oškodovana kar za 800 milijonov dinarjev, in to na način, da so se vršile velike zlorabe. Smatral sem za svojo dolžnost, da zaustavim ta vtis, predno ni stvar docela razčiščena. (Viharno pritrdjevanje in odobravanje.)

Z največjo pozornostjo sem poslušal razlaganje prometnega ministra na večeršnjem seji in z enako pozornostjo sem sledil prvemu in današnjemu govoru spoštovanega tov. Andre Stanića. Prepričan sem, da ste z enako pozornostjo zasledovali to stvar tudi vi vsi. Na nas je sedaj, da tako v enem kakor v drugem pravcu napravimo svoje sklepe o tej debati in zadene nas neprijetna dolžnost, da sedaj tudi mi posežemo za inženjerski dvojob. Ne vem, ali smo že dovolj obveščeni, da moremo storiti svoje sklepe. Mislim, da je naša dolžnost, da se temu izognemo na ta način: če bi bil jaz pristajal g. Stanića, bi ga skušal pripraviti do tega, da bi nam jasneje povedal kaj si on prav za prav predstavlja pod to škodo, ki jo številčno označuje na 800 milijonov? Kaj je ta škoda? Ali je to le ona škoda, ki se pojavlja za vsakega dolžnika, ki gradi s kreditom in posojili potem je to povsem drugačna stvar popolnoma normalna škoda in to je le normalni deficit za vsakega, ki dela s tujiim denarjem (Pritrdjevanje in klici: Tako je!). Dvomim, da bi bil le en človek pri nas ali v inozemstvu, ki bi verjel, da je pri poslu ki stane 1.2 milijarde možna škoda 800 milijonov dinarjev. To bi bila zares taka škoda, kakor sedaj o njej govore vsi naši in inozemski liči. Apelliram na vso našo in vso dobronamerno inozemsko javnost, da v kolikor je na osnovi prvih izjav o tej stvari napravila svoje zaključke izvrši svojo dolžnost in napravi zaključke tako, kakor jih prikazuje ta debata.

V boljšo ilustracijo za presojto tega slučaja naj navedem svoj lastni doživljaj. Zidal sem hišo na kredit. Zadolžil sem se pri Upravi fondov za 2 milijona. Kaj mislite, koliko bom plačal upravi fondov za ta dva milijona posojila? (Medklici: Se dva milijona.) Ni dovolj samo se dva milijona. Skozi 25 let moram plačevati po 200.000 Din letno. To pomeni, da bom v prvih 10 letih plačal 2 milijona, nato pa bom moral še celih 15 let plačevati se nadalje po 200.000 dinarjev letno, tako da bom plačal še 3.5 milijona Din, z drugimi besedami bi se reklo, da sem samega sebe oškodoval za 3.5 milijona Din in da lahko sedaj dolžim Upravo fondov, da me je opljačkala za 3 milijone Din. Ne drži pa ne eno ne drugo. (Viharno pritrdjevanje in odobravanje.) Tako je tudi v tem primeru in apelliram na vso našo javnost, da tako gleda na stvar.

Ne zanikam, da je morda točna trditev g. Stanića, da bi bilo bolje, če bi bili te proge napravili z lastnimi sredstvi in z domačimi podjetniki. Teoretično je to lahko, toda če se vrnemo nazaj na l. 1930., v dobo, ko so se sklepale te pogodbe, v dobo, ko se je začela omejevat naša gospodarska sposobnost in v vseh panogah gospodarstva besneti gospodarska kriza in brezposelnost, tedaj so odgovorni činitelji v tedanjem položaju smatrali za svojo dolžnost storiti vse, da za vsako ceno prožijo možnost dela in zaposlitve našemu delovnemu ljudstvu. In če nismo imeli svojih razpoložljivih sredstev, so pač morali na najprimernejši način apelirati na zunanji kredit. Dobili smo gotovo številno ponudb, izmed katerih so se izbrale one, ki so bile za takratne čase najbolj ugodne in so se dela oddala pod finančnimi pogoji, ki so se v tistem času mogli smatrati za najpovoljnejše. Tako je treba gledati na vso stvar in s tega stališča presoati! Baš zaradi tega sem smatral za svojo dolžnost, napraviti to ugotovitev, da s tega mesta demantiram, da tu ne gre za nikake hotene zlorabe in če je v tem kaka škoda, je to škoda takega značaja, kakršna se pojavlja za vsakega siromaka, ki hoče graditi, a nima svojega denarja, marveč ga mora vzeti na posodo (Dolgotržno viharno pritrdjevanje).

Morda bi vam bil ostal dolžan to izjavo, če bi davi, ko sem nasledoval tuje liste, ne videl, s kako nečisto tuji listi z debetnimi črkami poročajo na način, kakor da je v Jugoslaviji režim, ki pri poslu za 1.2 milijarde oškoduje državo kar za 800 milijonov. Najodločneje s tega mesta demantiram skoz in skoz netočne trditve, da so bili pri sklenitvi teh pogodb kakršna koli zlorabe, najmanj pa take, da bi ošedle naša vsota 800 milijonov Din. Ob žalostem, da nismo imeli lastnega denarja, ker potem bi nam ne bilo treba plačevati take visokih obresti. Če so se zgodile kake

pogreške, jih ne smemo povečavati in s tem dajati nam neprijetnemu tisku gradnjo, da ves svet sodi o nas slabše, kakor pa zaslužimo.

Gospodje poslanci! Te dvojob bo trajal po vsej verjetnosti še dolgo, gospodje bodo poimeno gotovo nadaljevali in tu se bo skrhalo še marsikatero pravniško pero, dokazujoč, ali so bile kake formalne nepravilnosti ali ne. Tu bodo imeli svojo besedo še inženjerji, ki bodo primerjali in razčunali ter vzporejali diagrame. Prepustimo to njim, naša dolžnost pa je, da vsemu svetu povemo, da pri vseh teh pošiljih ni bilo zlorab, o katerih se je tako nekritično in senzacionalno toliko govorilo in pisalo pri nas in v inozemstvu.

Izvajanja predsednika vlade so napravila na vso skupščino globok vtis in z viharim pritrdjevanjem in aplavzom se je zbornica solidarizirala z naziranjem predsednika vlade in šefa stranke.

Zaključna beseda prometnega ministra

Po izjavi predsednika vlade je govorilo še nekaj poslancev, naker je dobil zaključno besedo prometni ministri inž. Radivojević. Izjavil je med drugim:

V razpravi o proračunu mojega resora se je oglašilo toliko govornikov in je bilo toliko vprašanj in predlogov, da ne vem, kako naj bi odgovoril vsem.

Glavno vprašanje pa je nedvomno vprašanje gradbene politike prometnega ministristva. Sem spadajo pogodbe, ki so bile zaključene v času mojega ministristva. Kritika pa, ki se je iznesla glede njih, je pokazala, da se ni hotelo obravnavati ono, kar bi bilo potrebno, da se niso obravnavali finančni pogoji s stališča takratnih razmer v naši državi, da se tudi ni kritiziralo delo v okviru ocenitve dela kot takega.

Če to kritiko analiziramo, moramo priti do zaključka: Če smo izvršili gradbeno delo, zgradili proge in so bile te proge potrebne in smo se pri tem ravnali po točno določenih predpisih in finančnih pogojih, potem, nihče na tem odgovornem mestu ne bi mogel ravnati drugače kakor sem ravnal jaz. Smatram, da smo sprejeli pogodbe v smislu obstoječih predpisov in ja so pogoj, ki jih določajo te pogodbe, povoljni, če upoštevamo takratne razmere. Ali so se prilike danes izboljšale ali ne, to nikakor ne more biti predmet posebne diskusije. Kar pa se tiče očitkov glede zlorab, je kritika šla mnogo predaleč in pokazala, vse naše delo in taki luči, kakor da bi v prometnem ministristvu nicesar drugega ne počeli nego le zlorabljali svoje funkcije in škodovali državi. Kritika je bila surova in se je osebno nanašala na mene.

V težkih razmerah živimo, a kljub temu moram reči, da se je tako v mojem resoru kakor tudi v podjetjih, ki so se angažirala za te gradnje, delalo tako, da smo lahko ponosni na naš promet. Naše železnice kot gospodarsko podjetje, v katerem je plasiran nacionalni kapital, so na dostojni višini, celo na izredno visoki stopnji. Kar se tiče osovja, v celoti odgovarja zahtevam, ki se stavijo nanj. Prav tako je v najboljšem položaju uprava, ki jo vodi to osovje. Nikar ne kritizirajte in ne pojmuje stvari tako, kakor vam jo hočejo predstaviti.

Na meklice nekega poslanca glede ankete o delovanju prometnega ministristva je ministri dejal: Jaz se nikakor ne branim ankete, mislim pa, da sem deloval v interesu države. Zavedam se, da je napredovanje našega prometa, da so rezultati, ki smo jih dosegli dosežaj v razvoju naših železniških gradenj in vsega našega ostalega dela, plod naših prizadevanj. Glede interpelacij, ki se nanašajo na konkretne vprašanja, pa bomo tu še razpravljali. Prepričan sem, da bomo s predlaganim proračunom, za katerega vas prosim, da ga sprejmete, mogli realizirati naše napore in čim večjo korist naše države.

Proračun sprejet

Govor prometnega ministra je bil sprejet zopet z viharim aplavzom. Malo pred 22 uro je bil pri glasovanju tudi proračun prometnega ministra sprejet z ogromno večino.

Pričetek razprave o kmetijskem proračunu

Sledila je razprava o proračunu ministristva za poljedelstvo in vode. Začel jo je z obsežnim ekspeozjem kot zastopnik kmetijskega ministra ministri za gradbo dr. Stjepan Skrlj Gorvilića sta se poslana Mita Dimitrijević in Sergij Urukalo naker je bila seja okrog 23 ure zaključena. Na daljšavala se bo jutri ob 8 K razpravi o kmetijskem proračunu je prijavljenih še 29 govornikov.

Seja mednarodne nodunavske komisije

Nice, 8. marca s. Danes se je začela tukaj izredna seja mednarodne stalne podunavske komisije, ki se je udeležujejo zastopniki podunavskih držav in delegati Francije, Anglije in Italije. Komisija se bavi s tekočimi zadevami.

Čitate tedensko revijo „ŽIVLJENJE IN SVET“

Poslanik dr. Spalajković v Beogradu

Beograd, 8. marca. p. Davi ob 7. je prišel smekaj naš poslanik v Parizu dr. Miroslav Spalajković. Dopolodne je posetil zunanjega ministra Bogoljuba Jevtića in ga podrobno informiral o vsebini svojih razgovorov s francoskim zunanjim ministrom Barthoujem.

Nezgodna našega sofijskega poslanika

Beograd, 8. marca. p. Iz Sofije poročajo, da se je pripetila večerj ob 13.30 našemu novemu poslaniku na bolgarskem dvoru gospodu Aleksandru Cincar-Markoviću, ko se je vračal od avdijske pri kralju na poslanništvo, majhna prometna nesreča. Poslanik se je vozil v dvorni kočiji v družbi kraljevega adjutanta polkovnika Taneva. Kočija je spremljala eskorta konjenice kraljeve garde. Ko je zavila na križišče Lajkovske in Ignatijeve ceste, se je vanjo zaletel tramvaj št. 74. V sled prisotnosti dula kočijaža se ni zgodilo nikomur nič hudega, le kočija je bila nekoliko poškodovana. Policija je ugotovila, da tramvajski voznik ni ustavil voza, čeprav mu je dal prometni stražnik potrebna znamenja. Zato so voznika aretirali. Kmalu po nezgodi je kralj Boris poslal k našemu poslaniku svojega osebnega tajnika Grujeva, ki mu je sporočil, da je kralj zelo zadovoljen, da se poslaniku ni zgodila nikaka večja nesreča.

Pogajanja z Bolgarijo

Sofija, 8. marca. p. Ministriki predsednik in zunanji ministri Nikola Mušanov je izjavil novinarjem, da se bodo v kratkem pričela med delegati Jugoslavije in Bolgarije pogajanja o vseh bolgarsko-jugoslovenskih prečih političnih in gospodarskih vprašanjih. V kratkem se bo sestal z novim jugoslovenskim poslanikom v Sofiji gospodom Aleksandrom Cincar-Markovičem, da se bosta dogovorila o imenovanju posebne mešane komisije, ki naj bi vodila ta pogajanja.

Kralj Karol o rumunski zunanji politiki

Bukarešta, 8. marca. g. V kraljevi palači sta se danes zglasili deputaciji zbornice in senata, ki sta izročili odgovor na prestoni govor kralja Karol je imel pri tej priliki govor, v katerem je med drugim podarjal neobhodno potrebo, da delajo vsi stanovni skupno za blaginjo države. Predvsem mora v državi vladati mir in mora vlada storiti vse, da mir ohrani. Glede zunanjega položaja je izrazil kralj Karol svoje zadovoljstvo, ker more po njegovem ugodnem razvoju ugotoviti, da temelji rumunska zunanja politika na neomajnem načelu, da moreta samo mir in razumevanje med narodi pomagati odstraniti sedanjo krizo. Ta zunanja politika je močna opora narodne enote Rumunije, kakor tudi nedotakljivosti rumunskih mej določenih po mirovnih pogodbah. Obiski kraljevi Aleksandra in Borisa ter drugih odličnih osebnosti iz inozemstva se bile srečne prilichnosti, da iz Rumunija še bolj učvrstila svoj zunanji politični položaj.

Dr. Beneš ne pride v Rim

Praga, 8. marca. d. Vesti o nameravanem potovanju dr. Beneša v Rim označujejo v zunanjem ministristvu kot netočne, češ da se od jeseni odnošaji napram Italiji niso v ničemer izpremenili.

Reforma poljske ustave

Varšava, 8. marca. d. Maršal Pilsudski je povabil večerj svoje bivše ministrske predsednike k zaupnemu posvetovanju, od katerega pričakujejo važne notranjopolitične odločitve. Ze nekaj časa zatrujejo, da Pilsudski ni povsem zadovoljen z načrtom svojih pristaveh o reformi ustave. Baje je večerj prvič sporočil svoje osebne protipredloge. V zvezi s tem so se vnovič pojavile vesti o bližnji prenosovni vladi.

Kakor poroča poljska brzgojavna agencija, je vlada predložila Sejmu zakonski načrt, po katerem naj bi dobila za čas med rednimi zasedanji parlamenta pooblastilo za rešitev vseh vprašanj, razen izpremembe ustave. Zakonski načrt utemejuje, da morejo nastopiti okoliščine, ki zahtevajo nujnih zakonodajnih ukrepov. Sedanji zakonski načrt je sličan lani sprejetemu zakonu, ki je pokazal koristnost sličnih ukrepov zlasti na gospodarskem področju. Pooblastilni zakon bo sprejet že prihodnji teden, naker bo parlament odgođen za daljšo dobo.

Diktatura na Kubi

Havana, 8. marca. g. Splošna stavka je dala vladi povod, da je proglasila diktaturo. Vsa ustavno-pravna jamstva so bila za dobo treh mesecev razveljavljena. Delavske organizacije, ki jih vseskozi označujejo kot komunistične, so bile razpuščene.

Starhemberg kandidat za ministra

Dunaj, 8. marca. k. Dobro obveščeni krogi zatrujejo, da bo v kratkem prišlo v sedanjih zvezni vladi do važnih izprememb. Zvezni kancelar Dollfuss je imel večerj daljši razgovor z bivšim ministrom in vodjo Landubana Bachingerjem. Pravijo, da mu je Dollfuss ponudil resor za notranje zadeve, napovedujejo pa tudi, da bo vstopil v avstrijsko vlado tudi vrhovni voditelj Heimwehrov knez Starhemberg kot ministri brez portfelja. Izstopila bi iz vlade državna podtajnika Glass in Körber. Glede na te kombinacije sodijo, da namerava Dollfuss ponovno ojačiti svoj avtoritativni režim v Avstriji. Nekateri celo menijo, da bo Dollfuss sam prevzel dejansko vodstvo vsega heimwehrovskega pokreta.

Poroka švedskega princa v Londonu

London, 8. marca. AA. Ob 12.15 se je švedski princ Sigvard poročil civilno z gospodično Patzekovo. Za poroko je vlada lo velikansko zanimanje med občinstvom. Ze dolgo pred napovedanim časom se je začela zbirati pred poslopjem matristke uprave velikanska množica ljudi. Da obrnjati red so morali poslati polični konjike na pomoč. Ko se je mladi par prikazal, so ga navzoči gledalci pozdravili z burnimi aklamacijami.

Konec popustljivosti

Francoska javnost proti vsakim novim koncesijam Nemčiji — Kritična faza razorožitvenega vprašanja

Pariz, 8. marca. s. Vprašanje razorožitvenega, ki se nahaja v kritični fazi vzbuja v Franciji veliko pozornost. Javnost se zavzema za zolizanje Italije in Francije, češ da je sporazum obeh latinskih držav imperativna potreba, ker se Nemčija se dalje oborožuje in še dalje zasleduje svoje načrte v Avstriji.

Pod predsedstvom predsednika republike Lebruna se je vršila danes seja ministrskega sveta, na kateri je zunanji ministri Barthou v dvehurnem govoru obrazložil ves zunanji politični položaj. Razorožitvenno vprašanje in podunavski problem sta bila glavna predmeta, okoli katerih se je sukal njegov ekspeoz. Poročilo zunanjega ministra je bilo tako obsežno, da je bila razprava o njem odložena na ponedeljek.

V političnih krogih zatrujejo, da je zunanji ministri Barthou v vladi odkrito nastopil za prijateljsko politiko z Italijo, upoštevaje pri tem tudi interese Male antante. V zvezi s tem pravi »Jour«: Najboljši dokaz, da Francija upošteva interese Male antante, je obisk dr. Spalajkovića pri zunanjem ministru, ki je bil v tesni zvezi z nedavnimi razgovori med Parizom in Malo antanto.

Popoldne je bila v Elizejski palači še nekaj dni napovedana seja sveta za narodno obrambo pod predsedstvom ministrskega predsednika Doumergueja. Razen vojnega, mornariškega in zrakoplovnega ministra so se seje udeležili tudi šefi generalnih štabov treh armad. Svet je proučil smernice odgovora francoske vlade na zadnje angleške razorožitvene predloge.

Politični krogi izražajo soglasno mnenje, da bo vrhovni vojni svet zavrnil vsako novo koncesijo, ki bi jo skušala francoska vlada dati Nemčiji. Če bi morda vlada vztrajala na stališču, da je treba Nemčiji priznati nove koncesije, bo nedvomno prišlo do resne politične krize.

Odgoditev Barthoujevega obiska v Bruslju

Pariz, 8. marca. s. Zunanji ministri Barthou, ki je nameraval prvi dni prihodnjega tedna odpotovati v Bruselj, da bi z znanim ministrom Hofmansom razpravljala o zunanji politiki Belgije, je odložil svoj odhod. Kot vzrok se navaja, da bo prihodnji ponedeljek seja ministrskega sveta, zaradi česar Barthou ne more zapustiti Pariza.

Obsedno stanje v Španiji

Da prepreči razširjenje splošne stavke v Madridu na vso državo, je proglasila vlada obsedno stanje v državi

Madrid, 8. marca. g. Politični položaj se v Španiji poostrejuje z vsako uro. Danes lič niso izšli. Po proglasitvi obsednega stanja bo najbrž kmalu proglasen tudi prvi sod, zlasti če se bo položaj zaradi stavke v časopisnih obratih še bolj poostiril. Vlada se namesto listov poslužuje za poročevalsko službo radija.

V osmalem je vlada objavila, da je proglasitev poostrejnega obsednega stanja nad vso Španijo samo varnostni ukrep, ki naj nikakor ne daje povoda za vznemirjenje. Vlada je hotela s tem samo oredolobiti vse svoje sila, da onemogoči splošno stavko po vsej državi. Razen tega je hotela s tem pritisniti na socialistične sindikalne organizacije, da jih odvrne od splošne stavke, ki se v Madridu že izvaja. V mestu je danes zopet na več krajih eksplodiralo več bomb, kar je povzročilo veliko škodo, na erčo pa ni zahtevalo človeških žrtve. Stavkajoči stavbeniki delavci so streljali na tovariše, ki so hoteli delati in so enega izmed njih hudo ranili.

Madrid, 8. marca. d. Vlada je za vse organe javne varnosti in vojaštvo odredila strogo pripravljenost. V posameznih tovarnah, zlasti v industrijskih in gradbenih podjetjih ter v tiskarnah je stavka še docela izvedena. Strokovne organizacije se pripravljajo sedaj za proglasitev splošne

stavke. Povod za stavke je dalo vodstvo tiskarne polsiuzbenega »ABC«, ki na zahtevu stavcev ni hotelo odпустiti z službe nekega stavca, ki ni bil organiziran v socialno-demokratski stranki. Strokovne organizacije so zaradi tega posiale tiskarni ultimatum in ker ni bilo nanj nobenega odgovora, so danes prenehali delati stavci v vseh madridskih tiskarnah. Njim so se pridružili tudi delavci v drugih večjih podjetjih.

Ministrsko predsedstvo je opoldne izdalo prepoved zbiranja civilistov na javnih ulicah in trgih. Organi policije in orožniki so dobili strogi ukaz, da morajo rabiti orožje v vsakem primeru, ko se ljudje pričeli zbirati na ulicah ali v javnih lokalih.

Z Malage poročajo, da so neznani levičarski elementi položili pred vrata tamkajšnje cerkve sv. Patricija bombo. Obenem so polili vrata s petrolejem in jih zažgali. Bomba je kmalu nato eksplodirala. Ogenj se je naglo razširil in so ga gasilci šele po hudem naporu omejili tako, da ni zajel vse cerkve. Gmočna škoda je zelo velika.

Za zboljšanje trgovine z Italijo

Ustanovitev odbora za pospeševanje gospodarskih odnošajev z Italijo

Beograd, 8. marca. AA. V zvezi z novim dopolnilnim trgovinskim dogovorom, sklenjenim v začetku leta s kraljevino Italijo, so smatrali naši zainteresirani izvozniki lesa, živine, živilskih in drugih proizvodov, ki se plasirajo na italijanskem tržišču, za potrebno, da se v naši državi ustanovi gospodarski odbor, ki naj bi pospeševal razvoj kar najintenzivnejših gospodarskih odnošajev med Italijo in našo kraljevino in pomagal odpravljati morebitne težave v medsebojni izmenjavi blaga.

Sporazumno z Zavodom za pospeševanje zunanje trgovine je ustanovni odbor sklical prvo sejo, ki so ji prisostvovali razen važnejših izvoznikov tudi zastopniki različnih gospodarskih panog, ki jih interesira italijanski trg. Po nagovoru dr.

Tomčića so se prisotni zedinili, da je ustanovitev jugoslovensko-italijanskega odbora nujna potreba, da s razna vprašanja, ki se nanašajo na trgovinski promet z Italijo, čim prej in kar najboljše uredi.

Dr. V. Marković, predsednik bančnega društva, je pozdravil pobudo ustanovnega odbora in opozoril, da se je že prej delalo za ustanovitev sličnih gospodarskih organizacij in eventualne italijansko-jugoslovenske banke.

Po razpravi in debati o pravih novega odbora, ki odredijo smernice za njegovo bodoče delo, je dobil ustanovni odbor nalogo, da poskrbi za odobritev teh pravil in da čim prej skliče ustanovno skupščino odbora.

Tragična smrt prevžitkarja

Celje, 8. marca. Danes sta se zagovarjala pred okrožnim sodiščem 25letna posestnica Antonija Tacerjeva iz Globokoga pri Šmarju pri Jelšah in njen mož, 29letni posestnik Franc Tacer, ki sta bila obtožena, da sta letos 22. januarja večerj vroga 81 let starega prevžitkarja Matevža Drogenika, ki je bil pri njima na prevžitku, speči in ga tepla, v noči na 22. januarja pa zadavila. Senatu je predsedoval s. ap. s. dr. Premščak, votanti so bili s. o. s. Tiller, dr. Dolničar, Božič in Brečko. javno obtožbo je zastopal državni tožilec Antipin, Antonijo Tacerjevo je zagovarjal odvetnik dr. Juro Hrašovec, Franca Tacerja pa dr. Ivan Likar.

Dne 14. marca 1933 je umrla v Globokem pri Šmarju Roza Drogenikova, žena posestnika Matevža Drogenika in zapustila 6 nedoletnih otrok. Dne 20. marca sta se nastanila v Drogenikovi hiši Antonija in Franca Tacer. Dne 12. maja je prodal stari Drogenik Tacerjevima svoje posestvo za 11.200 Din in si izgovoril prevžitke Obenem je bilo tudi dogovorjeno in vključeno da prevzmeta Tacerjeva oskrbu šestih nedoletnih Drogenikov otrok, dokler ti otroci ne vaju stijo osnovne šole. Zaradi prevžitka in oskrbe otrok je prišlo že lani poleti med Drogenikom in Tacerjevima do sporov in letos v januarju do tožb Drogenik je tud trdil, da ga Tacerjeva pretepa. Po izpovedi pri prič pa je Drogenik čisto nagajal in soval in izjavil, da ju bo spravil ob vse. Razmere v hiši so postale končno neznosne.

Dne 20. januarja večerj je hotela Antonija Tacerjeva v Drogenikovi sobi na peči na kateri je sedel Drogenik sušiti koruzo. Nato zgrabila Drogenika ga potegnila s peči, ga prijel za grlo sunila v prsa in vrgla na posteljo. V ponedeljek 22. januarja zgodaj jutraj so na naših Drogenika v njegov sobi mrtvega. Na vratu so se poznali značilni davljenja na prsni so bile vidne poškodbe zaradi udarca poleg tega pa je imel še nekaj modulnih in odrtih po telesu. Pod težna kost je bila zlomljena. Po zgornji vrtah izvedencev zdravnikov so bile te poškodbe v vzročni zvezi z Drogenikovo smrtjo. ki je nastopila v noči na 22. januarja torej skoraj dva dni po omissnem dogodku. Tacerjeva je tačila da bi bila Drogenika umorila priznala, da je da ga je v izi davila in sunila na posteljo. Franc Tacer je

priznal, da je bil takrat v sobi, izjavil pa je, da se ni dotaknil Drogenika. Isto je izpovedala Tacerjeva žena.

Antonija Tacerjeva je bila zaradi zločina zoper življenje in telo po § 178-II obsojena na 5 let robije in petletno izgubo častnih pravic ter na plačilo pogrebniših stroškov za Matevža Drogenika, vstjeje pa se ji preiskovalni zapor. Zasebni udeleženci so bili s svojimi zahtevki zavrnjeni na pot civilne pravde. Franc Tacer pa je bil oproščen.

Iz mornariške službe

Beograd, 8. marca. p. S kraljevim ukazom je bil na predlog ministra za vojsko in mornarico upokojen podadmiral Nikola Stanković.

Razveljavljena upokojitev

Beograd, 8. marca. p. S kraljevim ukazom je bil razveljavljen ukaz o upokojitvi dr. Ferda Kerna, direktorja državne veterinarske bakteriološke stanice v Ljubljani, in sicer na podlagi razsodbe državnega sveta.

Iz finančne službe

Beograd, 8. marca. p. Z glavne finančne kontrole v Pevlju je bil prenešen v Maribor Vuksini Marković iz službe je bil odpuščen Stanko Pelc, doslej pri knjigovodstvu finančne direkcije v Ljubljani.

Napredovanja

Beograd, 8. marca. p. Napredovali so za eno položajno skupino naslednji učitelji in učiteljice Stanko Legat v Hrastniku, Ema Pibrovce na Jesenicah, Angela Bavdek v Leskovcu, Jelena Ravnhar v Framu in Fr. Korbar pri Sv. Petru na Medvedjem brdu.

Vremenska napoved

Zagrebska vremenska napoved za danes. Oblačno vreme, ki bo v vsakem od delov dneva — Situacija vzhodnega dela: Priček je v zadnjih 24 urah nadel za 01 do 3 mm, temperatura na so v splošnem narasla za 1 do 9 stopinj.

Dunajska vremenska napoved za petek: Spremenljivo.

Naši kraji in ljudje

Za gradbo Doma visokošolk

Ljubljana, 8. marca

Danes popoldne se je v zavetišču za visokošolke na Napoleonovem trgu vršil ustanek, ki ga je sklical pripravljali odbor za postavitev doma visokošolk in ki so se ga razen številno zbranih študentk udeležile tudi zastopnice skoraj vseh naših ženskih društev z go. dvorno dom Tavčarjevo in go. soprogno senatorja dr. Novaka na čelu. Zavetišče za visokošolke, ki ga je na pobudo skavtvinj v januarju otvorilo Kolo jugoslovenskih sester, je velika, preprosta, a prijazno opremljena soba v hiši na Napoleonovem trgu št. 4 ter je ves dan na razpolago visokošolkam za študij. To skromno zavetišče, ki je spričo dobrih stanovanjskih razmer, v katerih živijo mnogi naši študentke, že zdaj prav koristno zatočišče naši ženski akademski mladini, pa je postalo tudi vogelnji kamen za ostvaritev velikega načrta, ki so si ga ob sodelovanju in podpori naših ženskih društev zastavile visokošolke: zgraditi v Ljubljani svoj dom. Število študentk na univerzi se večja od leta do leta. Trenutko je vpisanih med 2000 visokošolk 336 slušateljic. Pa medtem, ko je za slušateljice glede stanovanj še zadosti dobro poskrbljeno — predvsem je tu vzorno urejen akademski kolegij, ki deloma brezplačno, deloma za nizko najemnino daje stroho 150 visokošolcem — so slušateljice ostale doslej v tem oziru brez vsakega organiziranega skrbitva. Po nujnosti razvoja in tudi po nujnosti gospodarske krize, ki jo preživljamo, bo v predce prihajalo na vseučilišče zmerom več študentk in nobenega dvoma

ni, da je akcija za zgradbo doma visokošolk kar neodložljiva.

Predsednica pripravljalnega odbora stud. phil. Erna Lechleitnerjeva je po kratkem pozdravu zastopnicam ženskih organizacij, ki so se v tako lepem številu odzvale vabilu, poročala o delu, ki ga je pripravljali odbor vršil doslej. Da z nazornim gradivom izpriča potrebo po domu visokošolk, so razposlale vsem slušateljicam statistične pole z vprašanji o njihovim premoženjskih in splošnih življenjskih razmerah. Odgovori, ki so se natekli odboru, potrjujejo, da so naše študentke po večini iz srednjih in siromašnih slojev, ki jih je tudi današnja kriza najteže prizadela. Precejšnje obremenitev studija pomeni tudi določba, da morajo siromašne študentke prav tako plačevati okrog 200 Din šolnine kakor one iz bogatejših krogov. Dom pa seveda ne bo namenjen samo siromašnim študentkam, temveč brez ozira na sloj. S prispelki, ki bi jih plačevale bogatejše stanovalke, bi se lahko do neke mere krila tudi stanarina za študentke brez premoženja. V domu bo tudi širokopotezno organizirana menza, dostopna tudi visokošolcem. Sredstva so na odločilnih mestih deloma že obljubljena, predvsem pa pričakujejo visokošolke podpore vse naše javnosti. Pripravljali odbor bo v vsakem mestu v naši banovini poiskal svojo zastopnico in ob sodelovanju vseh ženskih organizacij in vsega ženstva izvedel akcijo po vsej Sloveniji, da se čim prej zbere potrebna vsota.

Naši mesarji se modernizirajo

Ljubljana, 8. marca

Načelstvo Zveze mesarjev za dravsko banovino je že sivočas razmišljalo, kako izboljšati naše mesarske in prekalne delavnice in delikatesne izdelke. Po daljših posvetovanjih se je odločilo prirediti strokovni tečaj, prvega v državi sploh, za katerega so pridobili strokovnjaka iz Nemčije g. Alfonza Theisa, učitelja za mesarsko obrt iz Lübecka, avtorja obširne strokovne knjige, obsegajoče nad 300 receptov, ki je vodil kopico takih tečajev že v Nemčiji sami, Ameriki, zadnje čase pa v Avstriji.

Za tečaj, ki se je pričel 26. februarja, se je prijavilo 23 mojstrov iz vse dravske banovine in se jim je pridružila tudi edina tečajnica gospa Javornikova. Pouk se vrši dnevno v izredno pripravljenih in lepo urejenih prostorih prekalnevalske industrije Ivana Javornika. Naši tečajniki sledijo vsi pozornostjo spretnemu učitelju, ki se ogiba teoretičnemu pouku, kajti vsakokrat zaležejo več praktične vaje v pravilnem mešanju snovi in polnjenju črev, da se doseže prava kakovost, pri čemer pa igrajo vlogo tudi razjavnostne zunanje oblike in za oči posebno okusni ornamenti v prerezih. Izdelava obsega fine mesne izdel-

ke, raznovrstne salame, čisto po okusu, ogrske, poljske, nemške, italijanske in take, ki jih moramo mi šele krstiti. Posebno poglavje tvorijo recepti za razne pašete, za katere se navdušujejo številni ljubitelji mrzlih večerj, zakuski in za zlasti turisti ter naša sportna mladina, a slednjim tudi naše gospodinjice.

Velika skrb se posveča v tečaju tudi garniranju, kar prihaja z novimi zahtevami v serviranju posebno do veljave vsepovsod v svetu, zakaj ne torej tudi pri nas. Sploh je namen tečaja dvigniti strokovno izobrazbo in prekajalski obrti, ki je že do neke mere dosežen, a posledje bo čim večja izpopolnitev še bolj možna. Tečaj, ki bo v soboto zaključen, se vrši pod okriljem Zbornice za TOI, zavoda za spoprijemanje obrti in s podporo banske uprave. Razen prostorov pa stavlja g. Ivan Javornik na razpolago tudi mesni material za praktični pouk. V nedeljo bo otvorjena tudi razstava mesnih izdelkov, izgotovljenih v tečaju in sicer ob pol 10. v trgovini g. Javornika v Wolfovi ulici pred oficelnimi zastopniki, nakar bo od 10.30 dalje dovoljen pristop vsemu ostalemu občinstvu.

Zaščitniki gluhozemcem so zborovali

Ljubljana, 8. marca

Dolga stoletja so bili gluhozemci prepričani svoji žalostni usodi. Nikomur ni padlo na um, da bi jim izkušal kakorkoli pomagati. Nekateri so jih smatrali celo za obsedence in jih poniževali prav nečloveško. Komaj dobrih dveh sto let je, kar je tudi tem siromakom posijalo odrešenje iz prvih gluhozemnic, ki so se začele graditi po velikih centrih Evrope. Počasi so sledila manjša mesta. Tako je prišla na vrsto tudi Ljubljana, ki je dobila leta 1900. svoj zavod za gluhozemce iz bivše Kranjske. Pomagali so ga zgraditi redki človekoljubci iz svojih volil, sicer bi nemara še danes čakali nanj. O tem, kdo je pripravil te prve dobrotne kake to plemeniti zamisli, nimamo nikakih poročil. Poznamo te može največ samo po imenu. Od glavnega ustanovnika, dekana Holzapfla, pa niti skromne slike nimamo. Dali so vsak svoje brez velikih besed, kakor je to pač v naravi plemenitih mecenov, kakršni so zdaj pri nas zelo redki. Za take reči, kakor je podpiranje gluhozemcev, pa še prav posebno.

Ko je postala po vojni naša gluhozemnica naenkrat pretresna, ker je morala nuditi streho tudi gluhozemni deci iz bivše Štajerske, katera se je dotlej šolala v Gradcu, je moralo mnogo teh siromakov ostati brez šole. Zdjaj imamo v naši banovini še nekaj sto nešolanih gluhozemcev, ki jih ne bo mogoče nikoli koristno zaposliti in bodo slej ali prej postali samo neprodno breme občinam. Tudi pri nas bomo morali enkrat spoznati, da je mnogo bolje, vzdrževati nekaj let takega siromaka v šoli in mu pomagati do samostojnega dela, kakor vzdrževati ga vse življenje brez koristi. Zlasti pa bo treba razširiti našo gluhozem-

nico, da bo v njej spet dovolj prostora. Treba bo tudi dobiti zavetišče za odrasle gluhozemce, ki nimajo svojcev in zapuščine. Treba bo še marsikaj, kar audijo gluhozemcem druge države, da si ti siromaki laže ustvarijo svojo eksistenco.

Take in še druge naloge si je nadelo Podporno društvo za gluhozemno mladino, ki je zadnje nedeljo polagalo račun svojega dela na občnem zboru v gluhozemnici. Zaslužni predsednik g. Vedranjek je v uvodu orisal stremeljenje društva, ki bi ga moral podpirati vsakdo, ki ima le količik srca za te ubože. Članarina 12 Din, torej en sam dinar na mesec, pač ne more biti nikomur nepremostljiva ovira za pristop k društvu. Tajništvo poročilo je podal gospod Mazi. Društvo je za Miklavža obdarovalo z obleko, perilom in obvalom 35 dečkov in 22 deklic, č čemur so izdatno pomagali ljubljanski trgovci. Posebno zahvalo zasluži tvrdka Zibert, ki je skoro sama obula vso potrebno decu. Nedavno je

Motnje v želodcu in črevesu, ščipanje v trebuhu, zastajanje v žilnem sistemu, razburjenost, nervoziteto, omotičnost, hudo spanje, splošno slabost olajšamo, če popijemo vsak dan čašo »Franz Josefov« grenčice. Zdravnik svetovnega slovesa hvalijo izborni učinek, ki ga ima »Franz Josefov« voda v svoji lastnosti kot milo odvajajoče sredstvo zlasti pri močnokrvnih, korpulentnih osebah, satikarjih in hemoroidalnih bolnih. »Franz Josefov« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

društvo izdalo in razposlalo po banovini propagandno brošuro o »Usodi gluhozemne mladine«, kar je imelo tudi prav lep uspeh za blagajno. Lanski prispevki so bili jako pišli, da je bil nadaljnji obtožni družstva že resno ogrožen. Društvo pa si je pridobilo zdaj baš z brošuro mnogo novih prijateljev in gleda tako z zaupanjem v bodočnost. Pregledovalca sta našla vse račune v redu. Pri volitvah je bil soglasno potrjen stari odbor, ki mu lahko zaupamo tudi nadaljnjo skrb v blagor in prid naše gluhozemne mladine.

Josef Herberstein 80letnik

Ptuj, 8. marca

80letnico je obhajal te dni grof Herberstein Josef v svoji palači v Gradcu v krogu svoje družine. Njegova osebnost je dobro znana tudi v naši domovini. Zlasti ima jubilar za mesto Ptuj mnogo zaslug, posebno na arheološkem področju.

Ptujski grad, ki je prešel v roke grofa Herbersteina, je bil sivočasno že napol razvalina, a jubilar ga je z velikimi stroški spet restaviral. Grad sam na sebi je zgodovinskega pomena ter hrani v notranosti vse polno starinskih vrednosti, zlasti v viteških dvorani, ki je tujcem vedno odprta. Mnogo zaslug ima grof Herberstein tudi glede na izkopavanje rimskih ostankov na Panorami, ki jih je vodil pred vojno na svoje lastne stroške in ki so se končala z velikim uspehom. Mnogo dragocenovnih zgodovinskih spomenikov je bilo prenešenih na grajsko dvorišče, kjer so se tudi našli stari grobovi. Da ohrani zgodovinske vrednote, je kupil v ptujski okolici graščino na Vurbergu. Hrastovcu in Ravnem polju, odkoder so bili prenešeni najlepši in najdragocenejši kosi pohištva in druge umetnine v graščino na Zgornji Ptuj. Ti predmeti so razstavljeni v gradu, ki je tako en sam velik muzej neprecenljive vrednosti, in so velika privlačnost znanstvenikov in umetnikov, ki so vedno gostoljubno sprejeti. Za zasluge na zgodovinsko-arheološkem področju ga je Muzejsko društvo v Ptujju že pred 25 leti imenovalo za častnega člana. Jubilaru želimo še mnogo zdravih let!

Požar na Ježici

Ježica, 8. marca

V pretekli noči je pogorelo gospodarsko poslopje g. Franca Urbanca, posestnika na Ježici št. 5, poleg gostilne pri »Angelici«. Leseno gospodarsko poslopje je začelo goriti ob dveh zjutraj ter je popolnoma uničeno, z njim pa tudi vozovi, klaja, kurivo, vse kokoši in orodje. V nevarnosti je bila zraven stoječa hiša in sosedna gostilna. Požar so lokalizirali požrtvovalni sosedje in domači gasilci.

Poslopje je bilo zavarovano le za 14.000 Din. Skoda je za gospodarja tem večja, ker preminjen sploh ni imel zavarovanja. Požar je bil brzokone podtaknen, ali pa je po nesreči zažgal kurji tat, kajti goreti je začelo v onem delu poslopja, kjer je kurnik.

Najdba trupla neznanе stare žene

Majšperk, 8. marca

V Majšperskem gozdu so te dni zjutraj našli ljudje mrtvo neznanu staro ženo in o najdbi obvestili orožniško postajo. Orožniki, ki so prispeli na kraj najdbe, so ugotovili, da žena, stara okoli 70 let, ni umrla nasilne smrti, nego da jo je zadela srčna paka. Njene identitete niso mogli dognati ker ni imela nikakih listin s seboj. Tudi domačini je ne poznajo, zaradi česar se sodi, da mora biti žena iz drugih krajev. Prenesli so jo v majšpersko mrtvašnico.

Oproščen obtožbe, da je ugrabil očeta

Ljubljana, 8. februarja

Pred okrožnim sodiščem pri sodniku poedincu g. Gorčanu se je danes vršila obravnava proti trgovcu V. K., ki ga je državni tožilec obtožil, da je 25. septembra 1932 aranziral, da so ljubljanski reševalci prestregli avtomobil, v katerem se je vozil sedaj že pokojni obtoženec oče in ga odpeljali v ljubljansko bolnico, kjer so ga oddali na opazovalni oddelci. Afera je takrat dvignila mnogo prahu. Tudi za razpravo je vladalo veliko zanimanje.

Obtoženec je predložil sodniku obširen pismen zagovor, v katerem navaja, da ga je dejanski stan prisilil, da je izposloval očeto internacijo le v svrhu zdravljenja, ker se oče ni hotel zdraviti, čeprav mu je bil preskrbljen prostor v Leonišču. Zdravnikov ni mistificiral, marveč so sami ugotovili, da očetovo stanje zahteva interna-

DANES GIGANTSKO FILMSKO VELEDELO

S. O. S. - ledena gora

Velikostno delo o Groenlandiji — Napete scene — Neposabni smrtki

Predstava ob 4., 7. in 9. uri svečer.

Predprodaja vstopnic od 11. do 1/2 12.

ELITNI KINO MATICA

Telefon 21-34

cijo. Sofer O., ki je obtoženecova očeta vozil kritičnega dne, je opisal, kako se je izvršil ves dogodek. Priča A. B., privatni uradnik, je kot prič izpovedal, da ga je obtoženec večkrat nagovarjal, naj ubije sina (današnje obtoženca) in mu označil tudi kraj, kjer naj bi počakal sina. Če bi ga ustrelil, mu je tudi obljubil, da mu preskrbi karto za beg v Ameriko. Zaslisanih je bilo še več prič, izpovedbe nekaterih prič, med njimi zlasti zdravni-

kov, pa so bile prečitane. Na osnovi vsega tega dokaznega gradiva je sodnik obtoženca oprostil obtožbe, da je očetu omejeval svobodo. Istočasno se je moral obtoženec zagovarjati tudi zaradi dveh primerov nepredvidne vožnje z avtomobilom. V tej točki je bil obsojen na denarno globo 2700 Din. Pri obeh karambolih povzročeno škodo je obtoženec oškodovancem že poprej povrnal.

Zrtve tihotapske strasti

Tržič, 8. marca

Odkar peša v tržiškem kotu čevljarija, opažamo v našo največjo žalost, da zahajajo mladi ljudje le preradi na kriva pota. Zeleniške oblasti so bile že dalj časa pozorne na neznanega moškega, ki je stalno prihajal z vlakom do Križev ali Tržiča, in so ga osumile, da je organizator večje tihotapske družbe. Dokazov za to je manjkalo, dokler se ni prettkelo soboto ob 20. na poti tki državne meje iz Kort na Jezerko posrečilo budnim graničarskim očesom zaslediti večje skupine tihotapcev saharina. Tihotapci so si v predelu Stožca, Javornika, Stegovnika in Košute shodili posebno tihotapsko pot. In tu jih je doletela zasluzena usoda.

V soboto zvečer se je vračala iz Kort na Koroško skupina šestih tihotapcev, ki je poslovala pod vodstvom omenjenega neznanega Skofjelčana. Graničarji so jim pripravili zasado. Zaviti v plašč megle in noči so brezskrbno nosili tihotapci v nahrbtnikih saharin, vsak kakih 12 do 15 kg. Naenkrat so se znašli obkoljeni od graničarjev, ki so jih pozvali, naj obstoje in se legitimirajo. Na ponovni poziv graničarjev pa tihotapci tega niso storili, temveč so odvrgli tihotapsko robo in začeli bežati. Straža je bila prisiljena rabiti orožje in je padlo kakih 8 strelcov. Dva tihotapca, imenoma Zupan iz Vetrnega nad Križami in Pogačnik iz Podbrezja, sta obležala mrtva, drugi Zupan iz Vetrnega se je težko ra-

njen nekam zavlekel in ga še niso dobili. Pavlina iz Podbrezja in še drugega so aretirali, ušel pa jim je voditelj tihotapcev, oni Skofjelčan. V nedeljo odnosno v ponedeljek se je izvršil komisijski ogled na licu mesta, ki je ugotovil dejanski položaj, kakor smo ga popisali.

To so suha dejstva te tihotapske mlade družbe, ki je zapustila pošteno delo in krenila na slaba pota največ zaradi trenutne gospodarske krize. Druga posledica krize in tihotapstva pa je hujska kakor prva: celi predeli od Podbrezja na eni strani, pa do Kamnika na drugi so preplavljeni z vtihotapljenim saharinom, ki ga ljudje uživajo namesto predragega sladkorja. V teh krajih poznamo vas, ki šteje 42 hišnih številov a številnimi družinami, pa sta med njimi samo dve, ki sladiča in kuhata s sladkorjem. Vse ostale se poslužujejo saharina na največjo škodo zdravlja mladih ljudi, predvsem nežne mladine. Nad tem dejstvom se velja zamisliti in iskati pota za odpomč.

Samo še danes STANLEY LUPINO, angleški komik, v filmu

Vesele noči brez spanja

Balet — smeh — petje — godba

ZVOČNI KINO DVOR

Predstave ob 4., 7. in 9. uri svečer.

Cene 2, 4, 6 in 8 Din

Tihotapstvo bogatega veletrgovca

Beograd, 8. marca

Beograd ima veliko senzacijo s tihotapstvom, ki je bilo razkrito v Ulici kralja Petra, nekdanjem središču veletrgovine. Trošarski organi beogradske občine so pregledali prostore veletrgovine Jakova Adanja, lastnika kolonialne trgovine na veliko in na drobno, ter našli premeteno urejeno skrivališče utihotapljenega blaga. Trgovina Jakova Adanje je imela veliko skladišče izven mestnega področja, precej daleč od mitnice. Blago so iz skladišča v trgovino prevažali s lastnimi tovornimi avtomobili. Tvrdka je redno plačevala trošarino za ono blago, ki je bilo na avtomobilih. Trošarina pa ni bila plačana za blago, skrito med dvojnimi dnom velikega tovornega avtomobila. To skrivališče je bilo tako dobro maskirano, da ga ni opazilo še tako dobro maskirano. Ze prej je bil trgovec Adanja nekajkrat klican na odgovornost, a vsakokrat, kadar se je ugotovilo, da se je skušal izogniti trošarin, je prevzel vso krivdno na sebe ta ali oni od njegovih pomočnikov.

Na prevoze blaga za sumljivo tvrdko so mitničarji strogo pazili, a niso mogli nikdar ugotoviti kake večje sleparije, ker je imela tvrdka med njimi svojega zaupnika, ki jo je vedno pravočasno opozoril na pretečo nevarnost. Zadnjič pa ta zaupnik ni mogel stopiti v akcijo in tvrdka ni vedela, da jo pri nalaganju blaga pred skladiščem na skrivaj opazujejo trošarski organi. Ti so dobro videli, kako so delavci odprli na dnu tovornega avtomobila maskirano skrivališče ter nanj naložili nekaj vreč. Pri tem delu so skrbno gledali na vse strani. Natovrjen avtomobil so mitničarji ustavili sredi mesta ter ga odpeljali nazaj k mitnici. Tam so poslovdno pozvali, naj odpre skrivališče. Mož se je delal silno začuden in ko so mitničarji naposled skrivališče sami odprli, je dejal, da so to gotovo napravili na lastno pest delavci brez vednosti tvrdke in njenih organov. Tvrdki je trošarski urad naložil globo od 65.000 Din, a to še ni bilo vse.

Drugi dan so se v trgovini pojavili organi trošarskega urada ter zahtevali od lastnika, naj jim pokaže vse prostore. Trgovec jim je prostore razkazoval, uradniki pa so hoteli videti še več in ker se je mož delal silno začudenega, so natančno preiskovali vse lokale. Za veliko prodajalno mizo so našli dva električna gumba in ko

so pritisnili na prvega, so se začeli polagoma odpirati dobro maskirana vrata, kakor v kakšnem kriminalnem filmu. Po mračnem hodniku so prišli v veliko skladišče, kjer je bilo najmanj sa pol vagona blaga, ki ga še nikdar niso videli mitničarji in ostali trošarski organi. Za skrivnostno skladišče in za blago v njem čaka trgovec seveda še posebna globa.

To razkritje bo dalo beograskim mitničarjem in trošarskim organom novo smer pri poslovanju. Mitničarji že sedaj govore, da je bila odveč velika natančnost, a katero so doslej pregledovali vse kmečke vozove in tovore, ker so zelo sumljivi tudi bogati trgovci. Tihotapstvo bogatinov pa opozarja tudi na brezvestno zlorabo raznih delavcev. Trgovec, ki so ga sedaj razkrinkali kot tihotapca, je, kakor se vidi, primoral revne delavce v skladiščih, da so mu pomagali pri sleparskih manipulacijah. Do nepoštenosti jih ni pripravil v nagradni marveč v grožnjo, da jih drugače vrže iz skromno plačane službe. Posebnega rizika pri tem ni bilo. Kdo pa verjame dandanes odpuščnemu delavcu, če pripoveduje o nepoštenosti svojega bivšega gospodarja? Kaj takega so smatra za maščevalnost in naposled, kaj pa tudi ima delavec od tega, če bi se njegove navedbe sploh upoštevale. Še slabše mu bo, kajti bojkotirali ga bodo vsi poslodajalci, ki imajo tudi na vesti ali pa vsaj v mislih razne nepoštenosti. Zrtve bogatega tihotapca so bili tudi trgovski pomočniki in pisarji, ki so morali prevzeti krivdno na sebe, če so je kaka manjša sleparija ponesrečila.

DAME IN GOSPODJE,

ki zahajate v brivke in časalne salone, skrajšajte si čakanje s čitanjem ilustrovane tedenske revije »ZIVLJENJE IN SVET«, ki jo dobite v vsakem boljšem salonu.

Samo še danes RICARDO CORTEZ v prekrasnem filmu

GREŠNICA

Ljubzen — boj — strah — nada

ZVOČNI KINO IDEAL

Predstave ob 4., 7. in 9. uri svečer.

Cene 2, 4, 6 in 8 Din

KULTURNI PREGLED

Začetek naše književnosti

Nedvomno je, da smo dobili s knjigo »Slovenski protestantski pisci« (uredil dr. Mirko Rupel, izdala Tiskovna zadruga) eno tistih temeljnih knjig, ki sodijo v vsako slovensko knjižnico. Malo verjetno je (četudi bi kdaj imeli slovensko Akademijo), da bi spisi naših protestantskih avtorjev izšli v novi celotni izdaji. Izbor dr. Rupla bo za dolgo dobo edina knjiga najstarejših slovenskih književnih tekstov. K njemu se bodo vračali vedno iznova vsi, ki v pravilnem umevanju narodne in kulturne tradicije iščejo v teh tekstih izhodišče naše tiskane besede in vsega jezikovno-kulturnega razvoja.

Teksti slovenskih protestantskih pisateljev niso zanimivi samo za jezikoslovno razpoložena čitatelja, ki bo ob njih igraje primerja! tedanje in današnje stanje slovenske besede. Jezik in slog teh dokumentov slovenske govornice in književnosti v šestnajstem stoletju sta tako slovska, da dajeta vsakemu, za te reči količkaj dojemljivemu čitatelju posebno občutje, ki se težko primerja s čim drugim. Stari teksti domačega jezi-

ka imajo večji čar starine, kakor kakšni materialni predmeti s častitljivo patino stoletij. Jezik prvih slovenskih pisateljev je prav za prav knjižni, ne književni, zato je izumetničen samo v toliko, kolikor so ga pisali šolani ljudje, ki so stali pod vplivom nemških šol. Najbrž pa je tudi preprosto ljudstvo blizu mest rabilo mnogo nemških izrazov. Prave slovenske besede pa so stopile v knjigo naravnost iz ljudske govornice. Prav zaradi tega se ti zdi ob teh starinskih besedilih, da so se zdajci odprla davno mrtva usta in da protestantski predikanti, ki so v nar. jeziku širili svojo novo vero (ali, kakor oni vedno pravijo, staro vero), stopajo pred nas resninejši in neposrednejši kakor v katerikoli študiji o tej dobi. Ko prebiramo njihove spise (četudi v sodobnem črkopisu), dobivamo najneposrednejši stik z njimi. Živo čutimo, da leži med njimi in nami skoraj 400 let, in vendar se zavedamo, da vsi viharji tega dolgega časa niso mogli prekiniti slednje vezi med njimi in nami. V tem je čar tradicije, in »Slovenski protestantski pisci« so velik do-

kument naše tradicije.

Poleg posebnih svojstev jezika in sloga je v Ruplovih »Slovenskih protestantskih piscih« tudi mnogo kulturno-zgodovinskih zanimivosti. Umiljivo je, da zavzemajo dober del knjige teksti verskega značaja. Vzlic temu je antologija s čisto verske strani malo zanimiva in se je tudi pravoverni katoličan ne bi smel bati, kakor ne more protestant videti v nji svoje, izrazito svoje religiozne knjige. Zadaž za izpovedmi verskega značaja zaznavamo obrise tedanjega življenja našega ljudstva. Zlasti v uvodih, ki so poslovenjeni iz nemškega izvirmika, je precej kulturno-zgodovinskega gradiva. Že v prvem poročilu o tej knjigi smo omenili, kako kažejo uvodi tedanje nejasne pojme o jezikovni geografiji slovenske etnične mase od Triglava na jugovzhod. Tipaje išče Primož Trubar obod tistih dialektov, ki imajo ustvariti bodoči krog slovenskega pismenega jezika. Obenem kažejo prej omenjeni uvodi tudi obrise materialnega življenja: gospodarsko bedo pod fevdalizmom, vojne, turške vpade, strah, praznovanje in druge značilnosti te dobe.

Ustavimo se za hip pri nekaterih posebnostih v najstarejših slovenskih knjižnih tekstih.

V predgovoru, ki ga je spisal Primož Trubar svoji knjigi »Ta evangeli svetiga Matevža« (1555) čitaš med drugim:

»... vom tukaj pošlemo ta evangellon a. Matevža v ta naš jezik preobrnena. Tega vi zdaj od nas koker emu mahinu kosilce oli južnico v dobrih zemlito ino špižate vaše duše, dotle z božjo pomočjo te druge evangelijske inu listuve preobrnemo. Kedar tu istu dopernesemo, tedaj vi boste mogli vaše duše rapasti do sitosti.«

Takoj nato čitamo tole zanimivo izjavo o jeziku:

»Kedar ta slovenski jezik se povsod glih inu v eni viži ne govori — drigači govore z dostimi besedami Kranjci, drigači Korošci, drigači Štajerji inu Dolenci ter Bezjaki, drigači Krašovci inu Istrijani, drigači Krovati, — obtu smo mi le-tu naše delu v ta kranjski jezik hoteli postaviti za dosti reči volo, nervec pak, kir se nom zdi, da ta tih drugih dežel hudi tudi mogli zastopiti. Inu mi nesmo v le-timu našimu obračanu oli tolmachevanu lepih, gladkih, visokih, kunštih, novih oli neznanih besed iskali, temuč te gmanjske krajnske preproste besede, katere vsaki dobri preprosti Slovenec lehku more zastopiti; zakaj ta muč svetiga evangelijske inu naše izveličane ne stojj v lepih, ofertnih besedah,

temuč v tih duhej, v ti risnici, v ti prvi veri inu v enim svetim krščanskim lebnu.«

Težave niso samo s besediščem, marveč tudi s pisavo:

»Mi smo, Bug vej, dosti znižovali, s kakovimi puščabti to našo besedo bi mogli prov pot tej ortografiji, štaltnu inu zastopnu pisati, da bi preveliku puščabov ali konsonantov k ani silabi ne jemali, koker ti Peami (Čehi, op. ured.) inu drugi dejo, ktero je grdu videti...«

V nemškem predgovoru knjigi »Ta prvi dejl tiga noviga testamenta« (1557) se Primož Trubar vrača k vprašanju slovenščine in nje odnosa do hrvaščine, kar smo v prvem poročilu na tem mestu že poudarili. (Glej Rupel, str. 17—28.) Na str. 39. imamo za tedanja fevdalno dobo zanimivo berilo o krivični gosposčini, ki v njem pravi Primož Trubar takole:

»Katera gosposčina, mala ali velika, nemilostivu s sujemj kmeti inu pokorniki okuli hodi, pa sili inu po krivini tu nih jemle, prevelike štivne inu tlake nalagajo, hud konec vzemo; nih blagu do tretjega erba ne pride, nih stan inu zlahta cilu pogine, koker so ti celski knezi, naj so si dosti kloštrov inu kaplanij štitali, v Rtm hodili, val poginili

Domače vesti

Sv. Jožef kot patron političnega dnevnika

V starih časih so si poleg cerkvenih tudi razne posvetne organizacije izmed svetnikov izbirale svoje patrone. Svoje patrone slavijo tudi nekatere žetle in pokrajine; vse to je iz starih časov. Novo pa je vsekakor svetniško patronatstvo nad dnevniki, ki se bavi s političnimi, gospodarskimi in ostalimi dnevnimi dogodki.

Zagrebski dnevnik »Hrvatska Straža« objavja v eni zadnjih števil »Molitveno akcijo«, ki se glasi tako:

»Približuje se praznik sv. Jožefa, zaščitnika našega dnevnika »Hrvatske Straže«. Sv. Jožef je pokrovitelj sv. katoliške cerkve, v kateri zvišeno službo je stopil naš katoliški dnevnik. Baš zaradi tega smo izbrali sv. Jožefa za zaščitnika našega dnevnika. V raznih neprilikah smo že često občutili njegovo pomoč in njegov močni zagovor. Obračamo se na vse naše prijatelje, da na praznik našega nebeškega zaščitnika ali tiste dni enkrat opravijo sv. obhajilo ter pri sv. maši s toplo molitvijo in drugim duhovnim deli prosijo za blagoslov našemu listu. Trdno upamo, da bodo naši prijatelji, ki so se že tolikokrat odzvali našemu pozivu ter izkazovali tudi materialne žrtve za naš dnevnik, radi uslišali to prošnjo. Predobri Gospod, za čigar slavo in kraljestvo delujemo, ne bo pozabil na veliko plačilo v nebesih.«

• **Vojaške vesti.** Po potrebi službe so odrejani na službovanje: za upravitelja skladišča poveljstvo prokupskega vojnega okrožja pehotni kapetan I. razreda Josip Slogar in k istemu poveljstvu za registrske posle pehotni kapetan E. razr. Miroslav Ulrich; v poveljstvo šibeniškega veterinarskega šibeniške garnizije veterinarski pomočnik III. razr. Drago Ogorevc; v pomorsko-zrakoplovno šolo za vršila dolžnosti tehničnega oficirja šolske hidroakadrije strojni poročnik A. Brunen; v 3. hidroplansko poveljstvo za vršila manipulanta tehniškega skladišča nižji vojni tehnični uradnik I. razreda Anton Arko; za vršila dolžnosti tehničnega oficirja 21. hidroakadrije strokovni podporočnik Rudolf Najverš; za vršila dolžnosti tehničnega oficirja 1. hidroakadrije strokovni poročnik Stanko Delač; za vršila dolžnosti komandirja 1. hidroakadrije poročnik bojnega broda II. razr. Alfred Malbohan; za vršila dolžnosti komandirja 2. hidroakadrije poročnik bojnega broda II. razr. Jože Kvac; za hidroizvidnika 2. hidroakadrije poročnik korvete Ivan Konte; za hidroizvidnika 21. hidroakadrije poročnik fregate Velimir Krus in poročnik fregate Stanislav Jamšek; za tehničnega oficirja 2. hidroakadrije strokovni poročnik pomorsko-zrakoplovne panoge Stanko Delač poleg redne dolžnosti.

• **Proti redukciji žen v državni službi** so članice Zenskega pokreta v Zagrebu na svojem zborovanju sprejele resolucijo, ki jo bo podpisalo 10.000 javnih delavk in članic Zenskega pokreta. Kakor sta nedavno zborovanju v Beogradu, tako je tudi na ženskem zborovanju v Zagrebu obvalovalo mnenje, naj se državni proračun razbremeni s splošno redukcijo uradnih moči — moških in ženskih, ki nimajo potrebne kvalifikacije in ki ne dosežejo dovoljnih ocen v svojem delovanju.

• **Razbojniki pred varaždinskim sodiščem**, o katerih je »Jutro« včeraj obširno poročalo, se dosledno poslužujejo svoje taktike zanikanja vsega tega, kar so poprej izpovedali med dolgotrajno preiskavo. Razne zločine, med njimi tudi roparski napad na postarico v Maruševcu, vračajo na že umrli pajdaša Vrbanca in Posavca.

• **Kreditni zavod za trgovino in industrijo** v Ljubljani opozarja, da ima od 1. marca 1934 zaradi premembe telefonske centrale naslednje telefonske številke: 37-81, 37-82, 37-83, 37-84, 37-85.

• **Zmajev steg** skavtov opozarja vse, ki se nameravajo vpisati še v tem šolskem letu, da to store takoj, ker se po 15. t. m. do jeseni ne bo sprejemalo članov. Za vpis javite svoj naslov: Zmajevemu stegu, Ljubljana, poštni predal 178.

• **Podplate za športne čevlje**, ki se ne dajo zlepa razgrati, vam nudi samo Palma gumij kot najbolj praktičen in cenovno material za podplate in pete.

• **Objedele obteke barva v različnih barvah** in pilirna tovarna JOS. REICH.

• **Proti prenosu nalezljivih boleznih** dupline v ustih in grlu uporabljajte okusne ANACOT-PASTILE.

• **70 letnica varazdinskega gasilnega društva** potече letos. Društvo bo ta jubilej svečano proslavilo 14. in 15. julija letos. Izvoljen je bil poseben prirediteljni odbor, ki bo izdelal podoben program proslave. Proslava bo nekaj kongres gasilcev, na katerega bodo povabljeni tudi gasilci iz slovenskih držav Bolgarske, Poljske in Češkoslovaške. Slovesnosti najstarejšega gasilnega društva v Jugoslaviji se bodo udeležili gasilci iz vse naše države.

• **Iz ZKD.** Sokol Hrastnik priredi v nedeljo ob 11. predavanje gosp. dr. Mihaela o krizi in njenih vzrokih. — Sokolska četa v Dravski vasi priredi 10. t. m. ob 19. predavanje predavatelja ZKD g. Bučarja o temi: Bistvo sokolske misli. — Isti predavatelj bo za Sokolsko društvo Moste priredi drevi ob 20. predavanje pod naslovom: Postanek naše države. Po predavanju bo predvajanje kulturnega filma. — Sokol Ljubljana K. pa prireja 10. t. m. ob 19.30 predavanje predavatelja ZKD g. Mihlerja o podzemni Ljubljani. Predavanje bo v predavalnici na realki.

• **Samomir milijonarjevega sina.** V Novem Sadu si je prerezal žile in vrat Bogdan Dundjerski, sin znanega vojvodinskega milijonarja Jaše Dundjerskega. Bogdan je bil vnet sportnik in dober družabnik. Pred leti se je poročil z neko ugledno Beograjkano, ki pa ga je pred tedni iz neznanih vzrokov zapustila. Morda ga je spor s ženo spravil v obup ali pa ga je jezila gmotna odvisnost od očeta. Oče mu je dal mesečno po 5000 Din, živel pa je prejel tega dohodka. Iz pisem, ki jih je zapustil, ne morejo ugotoviti pravega vzroka prostovoljne smrti.

• **O »Institutu za pobožno literaturo«**, ki ga je, kakor znamo, predstavljal bivši pravoslavni župnik Hranislav Tomić, je imelo poleg policije in sodnije v Beogradu opravka tudi sodišče v Kruševcu. Bivšega paroha Tomića so odvedli tja in po dveh dnevih razpravi ga je sodišče obsodilo na tri mesece strogega zapora. Bivši paroh Tomić je namreč tudi na področju sodišča v Kruševcu pobiral denar za razne prireditve.

• **Raven tiga** en vsaki pridigar in farmašter ima tudi per suji fari eniga šulmojstra ali mežnarja imejti inu držati, da te mlade hlapčice inu deklice, purgarske inu kmetijske otroke, vuči slovenski brati inu pisati, ta katehismus zred s to kratko izlago izvuna povedjati. Inu te taki hlapčiči inu deklice vsako nedelo ob puldnevi oli ob večerni-ki zred s tejni farmani v to cerkov prido inu tak katehismus, koker je le tukaj zapisan, vprašajo inu odgovarjajo očitu inu zastopnu izvuna gori povejdo.

• **Besedilo je posneto iz »Cerkovne ordninge«**, ki je izšla l. 1564. in čije edini izvod je v Dresdenu. Iz »ordninge« dobivamo živo sliko prosvetnega dela, kakor so ga hoteli protestantje uvesti v šestnajstem stoletju na naših tleh: pri vsaki župniji bodi poleg župnika tudi učitelj, ki naj mladino vzgaja v slovenskem jeziku. Ta Trubarjev kulturni ideal se je izpolnil šele v devetnajstem stoletju, a še tedaj smo se morali marsikje boriti za pravico do slovenskega katekizma in slovenske učne knjige. Tako nam antologija naših protestantskih piscev odpira tudi s kulturno-gospodarske strani globoko retrospektivo v naš razvoj. Šele z njo v roki moremo poslej lažje in pravilnejše kakor kdaj prej

ditve svojega »instituta« za pobožno literaturo, poleg tega pa je ljudem zaračunal tudi velike zneske za razne obrede. Sodišče je sieparju dokazalo samo en primer ter ga obsodilo na 3 mesece strogega zapora. Takoj po razsodbi so Tomića spet odvedli v Beograd, kjer bo v preiskovalnem zaporu čakal na razpravo o najrazličnejših sieparijah, izvršenih pod lažno firmo »instituta« za pobožno literaturo.

• **Razkrinkanje velike razbojniške tolpe.** Orožniški četni v Petrovcu pod poveljstvom orožnika Kuneja je po dolgem trudu uspelo, razkrinkati veliko razbojniško tolpo, ki je že dolgo časa terorizirala ves mlavski srez. Razbojniki so bili dobro organizirani ter so uspešno izvršili že več roparskih napadov. Zrtev zadnjega napada je bil posestnik Miljković v Poljavi, katerega so razbojniki tako dolgo pretepali, dokler jim ni izročil ves svoj denar, okrog 17.000 Din. Sosedje izropanega kmeta so zasledovali razbojnike in enega od njih ranili. Pozneje so orožniki zaprli nekoga Radovanovića, ki je imel ranjeno roko, a ni mogel prav pojasniti svoje nezgode. Radovanović pa je po nekaj dneh utekel iz občinskega zapora. Te dni so orožniki Radovanovića vnovič prišli in je mož, da bi olajšal svojo usodo, izdal več svojih zločinskih pajdašev. Pod ključem imajo že 32 članov in pomočnikov nevarne tolpe.

• **Novi grobovi.** V Gorici je umrla v lepi starosti 76 let ga. Neža Kamušičeva. Pokopali jo bodo danes na odtodnem pokopališču. — V Horjulu pri Vrhniki Vje umrla v 70. letu starosti gospa Ana Čepnova, ugledna zasebnica bivša gostilničarka. Pogreb bo jutri ob 10. — Na Tržaški cesti 26. je umrla gospa Jerica Magistrova, zasebnica. Blago pokopljivo bodo pokopali jutri ob 16. na Viču. — V 59. letu starosti je umrl v Trdkavi v Prekmurju upokojeni šolski upravitelj g. Aleš Šotarčič. Pokopali so ga v sredo popoldne. — Pokojnim blag spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

• **Proti redukciji žen v državni službi** so članice Zenskega pokreta v Zagrebu na svojem zborovanju sprejele resolucijo, ki jo bo podpisalo 10.000 javnih delavk in članic Zenskega pokreta. Kakor sta nedavno zborovanju v Beogradu, tako je tudi na ženskem zborovanju v Zagrebu obvalovalo mnenje, naj se državni proračun razbremeni s splošno redukcijo uradnih moči — moških in ženskih, ki nimajo potrebne kvalifikacije in ki ne dosežejo dovoljnih ocen v svojem delovanju.

• **Razbojniki pred varaždinskim sodiščem**, o katerih je »Jutro« včeraj obširno poročalo, se dosledno poslužujejo svoje taktike zanikanja vsega tega, kar so poprej izpovedali med dolgotrajno preiskavo. Razne zločine, med njimi tudi roparski napad na postarico v Maruševcu, vračajo na že umrli pajdaša Vrbanca in Posavca.

• **Kreditni zavod za trgovino in industrijo** v Ljubljani opozarja, da ima od 1. marca 1934 zaradi premembe telefonske centrale naslednje telefonske številke: 37-81, 37-82, 37-83, 37-84, 37-85.

• **Zmajev steg** skavtov opozarja vse, ki se nameravajo vpisati še v tem šolskem letu, da to store takoj, ker se po 15. t. m. do jeseni ne bo sprejemalo članov. Za vpis javite svoj naslov: Zmajevemu stegu, Ljubljana, poštni predal 178.

• **Podplate za športne čevlje**, ki se ne dajo zlepa razgrati, vam nudi samo Palma gumij kot najbolj praktičen in cenovno material za podplate in pete.

• **Objedele obteke barva v različnih barvah** in pilirna tovarna JOS. REICH.

• **Proti prenosu nalezljivih boleznih** dupline v ustih in grlu uporabljajte okusne ANACOT-PASTILE.

• **70 letnica varazdinskega gasilnega društva** potече letos. Društvo bo ta jubilej svečano proslavilo 14. in 15. julija letos. Izvoljen je bil poseben prirediteljni odbor, ki bo izdelal podoben program proslave. Proslava bo nekaj kongres gasilcev, na katerega bodo povabljeni tudi gasilci iz slovenskih držav Bolgarske, Poljske in Češkoslovaške. Slovesnosti najstarejšega gasilnega društva v Jugoslaviji se bodo udeležili gasilci iz vse naše države.

• **Iz ZKD.** Sokol Hrastnik priredi v nedeljo ob 11. predavanje gosp. dr. Mihaela o krizi in njenih vzrokih. — Sokolska četa v Dravski vasi priredi 10. t. m. ob 19. predavanje predavatelja ZKD g. Bučarja o temi: Bistvo sokolske misli. — Isti predavatelj bo za Sokolsko društvo Moste priredi drevi ob 20. predavanje pod naslovom: Postanek naše države. Po predavanju bo predvajanje kulturnega filma. — Sokol Ljubljana K. pa prireja 10. t. m. ob 19.30 predavanje predavatelja ZKD g. Mihlerja o podzemni Ljubljani. Predavanje bo v predavalnici na realki.

• **Samomir milijonarjevega sina.** V Novem Sadu si je prerezal žile in vrat Bogdan Dundjerski, sin znanega vojvodinskega milijonarja Jaše Dundjerskega. Bogdan je bil vnet sportnik in dober družabnik. Pred leti se je poročil z neko ugledno Beograjkano, ki pa ga je pred tedni iz neznanih vzrokov zapustila. Morda ga je spor s ženo spravil v obup ali pa ga je jezila gmotna odvisnost od očeta. Oče mu je dal mesečno po 5000 Din, živel pa je prejel tega dohodka. Iz pisem, ki jih je zapustil, ne morejo ugotoviti pravega vzroka prostovoljne smrti.

• **O »Institutu za pobožno literaturo«**, ki ga je, kakor znamo, predstavljal bivši pravoslavni župnik Hranislav Tomić, je imelo poleg policije in sodnije v Beogradu opravka tudi sodišče v Kruševcu. Bivšega paroha Tomića so odvedli tja in po dveh dnevih razpravi ga je sodišče obsodilo na tri mesece strogega zapora. Bivši paroh Tomić je namreč tudi na področju sodišča v Kruševcu pobiral denar za razne prireditve.

• **Raven tiga** en vsaki pridigar in farmašter ima tudi per suji fari eniga šulmojstra ali mežnarja imejti inu držati, da te mlade hlapčice inu deklice, purgarske inu kmetijske otroke, vuči slovenski brati inu pisati, ta katehismus zred s to kratko izlago izvuna povedjati. Inu te taki hlapčiči inu deklice vsako nedelo ob puldnevi oli ob večerni-ki zred s tejni farmani v to cerkov prido inu tak katehismus, koker je le tukaj zapisan, vprašajo inu odgovarjajo očitu inu zastopnu izvuna gori povejdo.

• **Besedilo je posneto iz »Cerkovne ordninge«**, ki je izšla l. 1564. in čije edini izvod je v Dresdenu. Iz »ordninge« dobivamo živo sliko prosvetnega dela, kakor so ga hoteli protestantje uvesti v šestnajstem stoletju na naših tleh: pri vsaki župniji bodi poleg župnika tudi učitelj, ki naj mladino vzgaja v slovenskem jeziku. Ta Trubarjev kulturni ideal se je izpolnil šele v devetnajstem stoletju, a še tedaj smo se morali marsikje boriti za pravico do slovenskega katekizma in slovenske učne knjige. Tako nam antologija naših protestantskih piscev odpira tudi s kulturno-gospodarske strani globoko retrospektivo v naš razvoj. Šele z njo v roki moremo poslej lažje in pravilnejše kakor kdaj prej

Velike količine odpadkov

odstranjujejo iz telesa pri miljem in zanejaljivem učinkovanju Artin - dražeje

ARTIN

Vseobna čistilnica po 6.— Din sadostuje za 4 do 6-krat.

Dobiva se v vseh lekarnah.

Odobreno od min. soc. politike in narodnega zdravja, 8. Br. 22.115. od 12. decembra 1933.

prinaša operne arje in sicer Johnsonovo arjo iz opere »Deklica z Zlatega zapadatel Des Grieuxova romana iz opere »Mannon Lescut«, obe delo skladatelja Puccinija. Sklepno besedo ima Wagner z Walterjevo pismo iz opere »Mojstri pevci norimberški«. Odlični program, ki daje umetniku vso priliko, da pokaže lepoto in moč svojega glasu. Zastopane so najlepše slovenske pesmi tudi iz starejše glasbene literature kakor tudi lepe operne arje. Ker so cene nizke, sedež ob 10 do 30 Din, vabimo vse prijatelje lepega petja na nočnjši koncert. Pri klavirju spremlja prof. Srečko Kumar. Predprodaja vstopnic v knjigarni Glasbene Matice, začetek koncerta točno ob 20. uri.

• **Posebni vlak v Beograd.** Ponovno opozarjamo na izredno ugodno in ceneno potovanje v Beograd. 200 Din stane vožnja III. razreda tja in nazaj za vlak z brzino brzoklaka. Odbod v petek, 16. t. m. zvečer, povratek v torek 20. t. m. ob 3. uri. Jutraj že v Ljubljano. Priklase sprejemata do torika knjigarna Glasbene Matice in Putnik. Takoj pri prigrisatvi je plačati znesek 200 Din.

Ljubljanski prej je jedel le klobaso in cvička kislega nalival vase; odkar v Ljubljani je Petriček, s slaščicami sladka si svoj jezicek.

• **V okviru dneva Rdečega križa** bo dne 13. t. m. v njegovo korist uprizarila dramska sekcija »Preporoda« izvorno delo slovenskega pisatelja Etlina Kristana »Drobtine, ki obsega tri enodejanske »Uspehi«, »Resnicanje« in »Kdo je blazen«. Delo so mladi umetniki pod skrbno in večjo roko g. režiserja Milana Skrbliška vestno naštrfili ter ertvovali zanj mnogo prostega časa, da pomagajo s čistim dobičkom onim revnim tovarišem, ki morajo v današnjih težkih časih stradati. Umamo, da bo javnost razumela hvale in posnemanja vredno delanje dištanta in v obilno udeležbo priložnostjo k njihovim težnam. Pokažite, da mladine nimate samo na jeziku, temveč lo tudi dejansko podporate, saj je pomoči baš ona najbolj potrebna!

Sebi in svojim v pouk in zabavo

naročite ilustrirano tedensko revijo »ŽIVLJENJE IN SVET«
Uprava: Ljubljana, Knaflijeva ulica št. 5.

• **Društvo »Soča«** matica Ljubljana, naznanja, da bo prihodnjo soboto 10. t. m. v salonu pri »Levu« ob pol 21. predaval g. dr. Karol Petrič, direktor Higijenskega zavoda o življenjski moči naroda. V zadnjih 10 letih se je opazilo pri evropskih narodih, da je začelo padati zelo hitro število rojstev. O vzrokih nazadovanja rojstev pri starih narodih in pri današnjih dobi bo natančno razmotrival g. predavatelj. K temu zelo poučnemu in zanimivemu predavanju so vabljivi »Sočani«, prijatelji in vsi, ki jih ta tema zanima. Vstop vsem svobodni. — Po predavanju gremo v »Union« na mestno prireditve.

• **Vstopnica za slavnostno predstavo »Preporoda«**, »Drobtine«, ki bo v torek 13. m., se dobe v predprodaji v lokalni »Preporoda«, Tomanova ul. 3 (Arena Narodnega doma) od 17. do 20.

• **Zveza delavskih zvez in deklet ter Jugoslovanske ženske savez — Ljubljana** priredita veliko zborovanje v nedeljo 11. t. m. ob 10., na katerem bodo zastopnice raznih poklicev pojasnile neumnost nameravane redukcije ženskih moči. Zborovanje bo v veliki dvorani Može kulturnih društev.

• **Znameniti zbor donskih kozakov** koncertira po večletnem preseljevanju v Ljubljani v sredo 14. t. m. v veliki ulonski dvorani. Zbor donskih kozakov uživa svetovito sloves. V izvajanju ruskih narodnih, umetnih in cerkvenih pesmi je nedosežen. Zbor tvori okrog 40 pevcev pod vodstvom Sergija Jarova. Vstopnice od 10 do 50 Din so v predprodaji v knjigarni Glasbene Matice.

• **Pavel Golje** reselovlga »Kulturni dožodek v Črni mlaki« pripravila za mesec april zagrebško Narodno gledališče. V operi pa se bliža premieri Antuna Dobroniča nova opera »Vdova Rošlinka« po znani veseloigrici Cvetka Goljarja.

• **Miroslava Krleža** drama »U logoru« izšla v posebni knjigi kot osmi zvezek Krleževih Zbranih spisov. Natijem je v obnem »Vučjakom«. Drama »U logoru« se odigrava med vojno v Galiciji; v nji nastopajo avstrijski častniki, aristokracija in prosti vojaki. Ta dramski epiz je sestavljen del cikla »Hrvatski bog Mars«. Značilno je, da je dialog na nekaterih straneh kar že polovico nemški.

• **Kriterijom opasnosti izvršicea** v savremenom krivičnom pravcu je naslov daljše razprave prof. sorja Ljubljanske univerze Aleks. Makleova, ki je izšla v »Arhivu za pravne i društvene nauke« (Beograd) in v ponatjav. Avtor primerja osnovna načela jugoslovanekera kazenskega prava s tozadavnimi kritični drugih držav Razprava je teh ten donesek k jugoslovanški kriminološki znanosti.

• **Lovričeva drama »Kapitan Niko«**, v Zagrebu. Kakor smo že zabeležili, je imela drama Bože Lovriča »Kapitan Niko«, ki je o nji priobčilo »Jutro« dalje poročilo, pri zagrebškem občinstvu lep uspeh (manj pri ne-

• **Bojniška blagajna** mestnih »moščencev ljubljanskih« bo imela redni občni zbor v torek 13. t. m. ob 18. v sborovalni dvorani mestnega načelstva s občajnimi dnevnim redom.

• **Društvo »Tabor«**, danes in jutri strogo obvezna pevski vaja. Odsotnosti ne opravili noben izgovor!

• **Ljubezan v snegu**, je film, ki bo gotovo zanimal najširši krog obiskovalcev predstav ZKD. Tu nam pokažeta znana humorista in smučarja svoje vragolije na ledu in snegu. Guzi Lantechner in Walker Rimi nas zabavata kakor še dolgo ne. Film »Ljubezan v snegu« je prava revija smučarskega sporta, preprejena s film humorjem, elegantno in lepo godbo. Predstava bo danes ob pol 15. Vstopnina je 3 in 5 Din.

• **SOS — ledena gorla** vzbuja pozornost. Spoznavamo v tem filmu, veličino narave, ki je silna in mogočna, a vendar jo človek kroti. Boj človeka a naravo je najsmelejši. Podjarmiti naravo, jo zaslužiti — to hoče človek. Drama, ki se pred nami odigrava je gigantska. Ozračje je prenapojeno s klici na pomoč. SOS oddaja lajše, SOS oddajajo letala, SOS oddaja izgubljen ekspedicija na ledeni gori. Smrtni krik pretresa divjo naravo, a človek se ne da kar tako ugonobiti. Veličastno polarno dramo si ogledite v Elitnem kinu Matiči. V tem filmu so zastopane vse vrste sporta in vse panoge tehnike. Starodavni kajak plava ob vodnem letalu. Avioni in lajše so v akciji. Ogledjte si film!

• **Francke — vse najboljša!** Franček je krizek domovine, v mestih kakor na deželi, v dolinah kakor v bregovih toliko, da se jim na današnji god že izplača voščiti vsega in najboljšega, kar jim počele srca. Tudi v Ljubljani jih je nekaj sto in je bilo že sinoči pa še danes voščili in rokovalja na pretek. Francki pri Belem volku, pa je čestitala doma vsa Ljubljana in ji istočasno čestitala tudi k jubileju, kar se nahaja pri hiši, ki slovi še danes tudi širom dežele. Se danes pričajo diplome CMD, koliko denarja se je zbralo tam za narodno obrambni sklad. Tudi naša Francka je delala in se navduševala za narodno stvar a poirtvovalnimi ljudmi, zatorej je prav, da prejema danes v dar tako veliko umetniško izdelano srce, ki ga ji poklanjajo njeni prijatelji.

• **Delo za gradnjo šolske poliklinike** razpisana. Banska uprava razpisuje za prevzem del pri gradnji državne šolske poliklinike drugo javno pismeno ponudbeno licitacijo na dan 5. aprila 1934 ob 11. v prostorih tehničnega oddelka, Gledališka ulica 8-III. v Ljubljani. Ponudbe naj se glase v obliki popusta na vsote odobrenega proračuna, ki znašajo: za plekarska in silkarska dela 123.556,52 Din, za vodovodno instalacijo 148.482,30 Din, za polaganje parketov 76.100,50 Din, za zidarska, težaška, tesarska, plekarska in pečarska dela ter za polaganje inoleja 1.106.256,05 Din za mizarska in steklarska dela 214.286,90 Din, za ključavnicaška dela 25.880 Din. Vsa gradnja je proračunana na skupni znesek 1.694.562,22 Din. — Prihodnji mesec že, bodo po vsej priliki zapeli krampi na stavbišču v Aškerčevi ulici, kjer bo do zime zrastle eno najlepših in najmoderneje urejenih javnih posopij v Ljubljani.

• **Dva vloma.** V gostilniško sobo Fatujeve gostilne na Večni pot se je ponoči prikradel tat in vdrl v omaro natakaričevane Grilčeve. Odnesel je razno obleko in si privoščil tudi vina in jesterin. Predvečrajšjim je bil izvršen vlom tudi v sobo dentista Pavla V. v Tavčarjevi ulici, ki mu je neznanec odnesel dva zlata zobna mostička s štirimi členi v vrednosti 4800 Din.

• **Vlom v trgovino.** V sredo ponoči je začel strahnik na Tyrševi cesti sumljiv ropot iz veže hiše št. 12. Prav tedaj je smuknil iz veže neznanec, ki jo je v svo naglico ubral v noč. Pozneje je bilo ugotovljeno, da je neznanec vlomil v omaro trgovke s čevlji, Anice Koutarjeve. Vlomilca pa se je preveč mudilo, da bi si narabljena in je mogel odnesti le nekaj parov nozavc.

• **Zgodba o pustolovski miadi Marti.** V Rožno dolino je priskakljala te dni dražestna gospodična Marta, doma nekje iz okolice Ptujja, in stopila naravnost v hišo, kjer stanuje družina njenih ožjih rojakov. Člani imenovane družine je sicer niso poznali, a se jim je lepa Marta takoj prikupila, ko se je predstavila za hčerko narodnega poslanca iz ptujskega okrožja in je šebetal tako prijetno, da jo je bilo prav res veselje poslušati. Zlasti se je prikupila gospe, ki jo je zabavala dolge ure. Na večer šele je postala nekam otožna in je nekoliko v zadregi poprosila gospe, če sme v njenem stanovanju prenočiti. Gospa ji je seveda rade volje ustregla in je tudi naslednje jutro trajal prijeten razgovor dalje. Marta je pripovedovala, da se mora odpeljati v Slatino Radence in ob tem se je spomnila gospa, da ima tamkaj prijateljico, ki da ji mora poslati majhen zavoj raznih vrednot. Namesto da bi oddala zavoj na pošto, se je takoj obrnila s prošnjo na Marto, da ga ji ponese ona. Seveda je Marta nemudno pristala. A med tem, ko je stopila gostiteljica v sosednjo sobo, so se Marti zahtlelake radovedne oči in je brž posegla v kuhinjo v mizico ter stisnila v žep nekaj stotakov. Čez čas se je Marta

Kakor v pravljici

se preobara: vaska pastorka izgope v isopitico, a vsaka lepa žena postane še lepša a sponoča na bolj dovednega izdeka znanstvene kozmetike podra. »Lana« Faraceliese. Te puder ima zaradi svoje snode je sestavine odlično učinkovito na obraz in mu daje izredno gladkost in nekoč. Zahtevajte izredno puder »Lana«, ki se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in parfumerijah. 31

poslovlja, vzela zavoj in se kmalu spet vrnila, češ da je zamudila vlak. Ponovno je izkoristila priliko in pobrala še nekaj denarja. Potem je pa res odšla. V Ljubljano se je vrnila šele čez več dni. In takoj jo je na ulici ustavil moč postave, ki jo je privedel na policijsko upravo, kjer so jo zaslišali in predstavili tudi zdravniku. Martica je povedala radovednemu zasliševalnemu uradniku, da se klati navetile svojim lepim 19 pomladim že precej časa po vsej državi in vsepovsod uganja pustolovščine. Za tako življenje jo usposablja pridobljena izobrazba. Navihano dekile je dovršilo več razredov gimnazije, a tudi doma je imela dobro vzgojo. Žal zaman. Ko so jo a polletje oddali v bolnico, je skušala Marta spet pobegniti in se je zatekla v neki dobrodelni zavod. Tam je v naglici izvršila nekaj tatvin. Pa so jo ponovno itaknilni nekje v mestu in jo po zaslišanju oddali sodišču.

• **Pri ishijsaju sledi na kozarce naravne »Franz Josefovce grendice, popite zjutraj na teče, brez muje izdatno iztrebljenje črevesa, kar povzroči ugoden občutek olajšanja.**

• **Drevi nadaljevalni plesni večer Jenkove šole v Kazini.** Zaključili venčki: v nedeljo 11. »popoldanski« in v sredo 14. »večerni«. Posebne ure vsak dan.

• **I. mednarodni plesni turnir v Ljubljani bo v soboto 17. t. m. v Kazini.** Načinčnejše sledi. Vse informacije pri moštru Jenku.

Iz Maribora

• **Masarykova proslava in občni zbor JCL.** V sredo zvečer je mariborska JČ lica združila svoj občni zbor s proslavo Masarykove 84letnice. Slavnost je otvoril predsednik g. dr. V. Kukovec, potem pa so govorili podžupan G. Golouh kot zastopnik mestne občine, profesor G. Oven kot slavnostni govornik, upravitelj češke šole g. Josip Dri v imenu Čehoslovakov in še nekateri ministri g. dr. Kukovec, ki je opozarjal na smernice Maie antante in na bodoče delo v duhu jugoslovenskega in češkoslovaškega bratstva. Na občnem zboru JČ lige je bilo govora tudi o pripravah za koncert »Smetane«, ki se bo vršil 3. aprila v Unionu. Poročila odbornikov so bila z odobravanjem sprejeta, nato pa je bil izvoljen odbor z g. dr. Kukovcem na čelu. Pri lepi prireditvi je zapel več pesmi oktet učiteljskihčkov.

• **Zaključek obrtnega knjigovodskega tečaja** je bil pretekli torek. Priredila ga je mariborska poslovnična zborniška obrtnopospevalnega zavoda. Tečaj je obiskovalo 52 mojstrov in pomočnikov. Med strokami je bila najmočnejše zastopana krojaška. Tečaj je spretno vodil profesor trgovske akademije g. Lojze Struna. Ob zaključku tečaja so bila obiskovalcem razdeljena izpričevala. Zaključne slovesnosti so se udeležili tudi zastopniki mestnega načelstva, člani zborniškega sveta in združni nadzornik g. Založnik, ki je imel poučno predavanje o nadah rokodelske in industrijske proizvodnje v naši državi.

• **Naši najmlajši se nam bodo predstavili.** Glasbena šola narodnega železniškega društva »Drave« priredi v nedeljo 11. t. m. ob 16. v mali dvorani Narodnega doma intimo produkcijo gojencev, h kateri so starši in prijatelji glasbe prisrčno vabljivi.

• **Beg iz življenja.** V sredo popoldne si je pri Svečini pognal krogi v srce 21letni trgovski pomočnik Robert Al

V nedeljo 11. marca
začetek novega romana

Krinka. proti krinki

Pripovedovana z najbolj prevejanimi sredstvi senzacijske tehnike, se odigrava pred bralcem skrivnostna drama, krčevito zgoščena v nekaj dni vožnje s prekomorskim parnikom. — Pošastne, pravilne tatvine na ladji so razburkale duhove potnikov in posadke. O storilu ni sledu. Neprijemljiv je, neviden... Drug sumi drugega, drug drugemu ne zaupa... Napetost, ki jo je dosegel pisec tega romana, je onkraj vseh primer.

Berite „Jutro“! V nedeljo dne 11. t. m.!

— V bolnišnico so prepeljali včeraj 22-letnega posestnikovega sina Franca Šego iz Jurjevas pri Slov. Bistrici, ki se je pri žaganju drv hudo poškodoval levo roko. Iz Slov. Bistrice pa so pripeljali 22letnega delavca Franca Bučarja, ki si je pri padcu zlomil desno nogo, ter 23letnega Franca Čeha iz Studencev, ki mu je padel hiod na levo nogo ter mu jo zdobil.

Iz Celja

— Društvo „Soča“ v Celju je imelo občni zbor ob udeležbi nad 150 članov in članic. Predsedoval je g. dr. J. Bavdek, ki je pozdravil vse udeležence, zlasti pa poverjenike izven Celja. Zborovalci so počastili spomin nedavno umrlega člana g. Ivana Retskega, aglutinu člana g. Alojziju Luzniču pa so iskreno čestitali k 70 letnici. Tajnik g. Janko Fili je poročal, da ima društvo 302 člana in da vse članstvo marljivo deluje v društvu, ki ima mnogo prijateljev. Društveno delo je bilo razdeljeno v 6 odsekov. Društvo je pridelilo 37 sestankov na katerih je bilo 27 predavanj. Predavateljci so bili po večini Celjani, ena predavateljica pa je bila iz Ljubljane in ena iz Griž Blazajniško poročilo ge. Stefana Feranta izkazuje 12.219 Din prometa, 5526 Din dohodkov, 6693 Din izdatkov in 1409 Din gotovine. Gospodar in arhivar g. Alfred Čebular je skrbel za čitalnico, ki obsega 3 dnevnike, 4 tednike in 4 mesečnike in za red in društvenem lokalu. Knjižnica obsega 167 slovenskih, 37 hrvatskih in 13 nemških leposlovnih ter nekaj znanstvenih del. Knjižničarka je bila gđ. Marija Cigojeva. Izmed odsekov je na prvem mestu mladinski odsek pod vodstvom načelnika g. Jozeta Daneva. Pridelil je 20 sestankov in 18 predavanj, več komemoracij in Miklavžev večer z obdarovanjem najrevnejših članov. Ta idealna mladina je duša vsega dela in gibanja. Dramski odsek je vodil g. Alfred Čebular. Člani so nastopili na emigrantskem taboru v Črnomlju, na rapalskih dnevih v Trbovljah in Celju ter uprizorili v Celju jeseni burko „Čitalnica pri branjevki“ in na Svecniču Funtoko dramo „Tekma“, za prepustnost privede pa so skrbeli ves spored. Novi pevski odsek vodi učitelj g. Milko Gerlac. Pridelivni odsek pod vodstvom g. Janka Čergola je pridelil mnogo izletov v Jeseni in pozimi, trgatve v korist poplavljenec v mestu in okoliški občini, predpustno zabavo in več komemoracij. Socialni odsek pod vodstvom g. Jozeta Batišute je obdaril 28 najrevnejših rodbin in poslal nekaj blaga tudi v Doljno Lendavo. Od ustanovitve društva do danes je bilo razdeljenih nad 18.000 Din podpor. Propagandni odsek pod vodstvom g. dr. Fortunata Mikuletiča se je v začetku bavil z mislijo postaviti spomenika primorskim žrtvam, a ni prišlo do konkretnih sklepov. Propagandni odsek je z ostalimi odseki in sodelavci dosegel, da je „Soča“ po agilnosti in organiziranosti med prvimi društvi v Celju. Vršile so se mnoge javne manifestacije na praznik Vseh svetnikov, na rapalski dan itd. Za ugled društva sta tudi skrbeli glasilo „Istra“ in celjska „Nova doba“. Odborniki so prešli za obširno in uspešno delo absolutorij, tajnik in blaginjak pa še posebej zahvalo Odboru, ki je v glavnem neizpremenjen, predseduje nadalje gosp. profesor Anton Gorup. Pri slučajnostih je zastopnik Kluba koroskih Slovencev g. prof. Čuček poudarjal potrebo in važnost skupnega delovanja. Največjo pozornost je treba posvečati mladini, ki bo najbrž doživela veliki dan, ko se bomo vsi Jugoslovenci združili v svoji veliki, enotni državi. Na predlog učitelja g. Gerlac je bila poslana prošnja ljubljanskemu Pen klubu, ki naj zastavi na pristojnem mestu vse svoje sile, da se reši in vrne naši literaturi v Italiji po krivici konfinirani pisatelj Franc Bevk.

— Uprizoritev „Desetega brata“ preložen. Osmošolci celjske gimnazije so namenavali drevi v Mestnem gledališču uprizoriti Jurčičevega „Desetega brata“. Uprizoritev je bila izvedena ob 17.30.

— V nedeljo 11. marca je bilo v Trzinu ob 11. t. m. ob 9. v dvorani hotela „Pošta“ in ne v kavarni Lončar, kakor je bilo prvotno določeno. Na občni zbor so vladno vabljeni tudi vsi volilci liste JNS pri zadnjih občinskih volitvah.

— Koncert junaškega tenorja g. Šimena Marija bo gotovo tudi v Trzinu privabil v nedeljo zvečer številno občinstvo v telovadnico meščanske šole. Na sporedu so biseri jugoslovenske in svetovne glasbe. Ob 16. bo koncertiral umetnik v zdravilišču na Golniku. Vstopnice za večerni koncert se dobe v predprodnji v meščanski šoli.

— Vse žlane občinske organizacije JNS v Trzinu ponovno opozarjamo na njen občni zbor, ki bo v nedeljo 11. t. m. ob 9. v dvorani hotela „Pošta“ in ne v kavarni Lončar, kakor je bilo prvotno določeno. Na občni zbor so vladno vabljeni tudi vsi volilci liste JNS pri zadnjih občinskih volitvah.

— Koncert junaškega tenorja g. Šimena Marija bo gotovo tudi v Trzinu privabil v nedeljo zvečer številno občinstvo v telovadnico meščanske šole. Na sporedu so biseri jugoslovenske in svetovne glasbe. Ob 16. bo koncertiral umetnik v zdravilišču na Golniku. Vstopnice za večerni koncert se dobe v predprodnji v meščanski šoli.

— Vse žlane občinske organizacije JNS v Trzinu ponovno opozarjamo na njen občni zbor, ki bo v nedeljo 11. t. m. ob 9. v dvorani hotela „Pošta“ in ne v kavarni Lončar, kakor je bilo prvotno določeno. Na občni zbor so vladno vabljeni tudi vsi volilci liste JNS pri zadnjih občinskih volitvah.

— Vse žlane občinske organizacije JNS v Trzinu ponovno opozarjamo na njen občni zbor, ki bo v nedeljo 11. t. m. ob 9. v dvorani hotela „Pošta“ in ne v kavarni Lončar, kakor je bilo prvotno določeno. Na občni zbor so vladno vabljeni tudi vsi volilci liste JNS pri zadnjih občinskih volitvah.

— Vse žlane občinske organizacije JNS v Trzinu ponovno opozarjamo na njen občni zbor, ki bo v nedeljo 11. t. m. ob 9. v dvorani hotela „Pošta“ in ne v kavarni Lončar, kakor je bilo prvotno določeno. Na občni zbor so vladno vabljeni tudi vsi volilci liste JNS pri zadnjih občinskih volitvah.

— V celjski bolnišnici sta umrli v torek 63 letni delavec Franc Hribernik v Gaberju pri Celju in 37 letna natakarka Marija Velenškova iz celjske okoliške občine, včeraj pa je umrl 70 letni občinski revez Jakob Stepišnik iz škofje vasl.

— Kino Union. Danes ob 16.15 in 20.30 zvočni vefilm „Spionka E3“ („Nevidna fronta“) in zvočni žurnal.

— Somsiljenikom JNS. Inkasat občinske organizacije JNS se bo zglasil te dneve pri somsiljenikih JNS da zbere članarino za leto 1934. Ker je prispevek malenkosten, se naprošajo somsiljeniki, da po svoji dobri volji prispevajo v strankni sklad kaj več, da bo delovanje škofjeljske organizacije še uspešnejše.

— Naše KJS, ki je storilo v teku desetletnega delovanja mnogo dobrega za ubožce in trpeče, si je sestavilo na zadnji seji naslednji odbor: predsednica Šinkova, I. podpredsednica Sovretova, II. podpredsednica Schneiderjeva, častna podpredsednica Homanova, tajnica Juvančeva, nadomestna tajnica Pagonova, blaginjakarica Horvatova, gospodarica Hafnerjeva, namestnica gospodarice Janežičeva, odbornice: Adamičeva, Jesenkova, Lendovškova, Vrančarjeva in Zuckova. Predsednica nadzornega odbora je Potočnikova, tajnica Halladova in odbornici Kašmanova in Debeličeva. KJS, ki šteje zdaj 397 članic, bo izkušalo število še dalje dvigniti, obenem pa pritegniti k sodelovanju tudi žensvo iz Selške in Poljske doline v še izdatnejši meri.

— Vse žlane občinske organizacije JNS v Trzinu ponovno opozarjamo na njen občni zbor, ki bo v nedeljo 11. t. m. ob 9. v dvorani hotela „Pošta“ in ne v kavarni Lončar, kakor je bilo prvotno določeno. Na občni zbor so vladno vabljeni tudi vsi volilci liste JNS pri zadnjih občinskih volitvah.

— Koncert junaškega tenorja g. Šimena Marija bo gotovo tudi v Trzinu privabil v nedeljo zvečer številno občinstvo v telovadnico meščanske šole. Na sporedu so biseri jugoslovenske in svetovne glasbe. Ob 16. bo koncertiral umetnik v zdravilišču na Golniku. Vstopnice za večerni koncert se dobe v predprodnji v meščanski šoli.

— Vse žlane občinske organizacije JNS v Trzinu ponovno opozarjamo na njen občni zbor, ki bo v nedeljo 11. t. m. ob 9. v dvorani hotela „Pošta“ in ne v kavarni Lončar, kakor je bilo prvotno določeno. Na občni zbor so vladno vabljeni tudi vsi volilci liste JNS pri zadnjih občinskih volitvah.

— Vse žlane občinske organizacije JNS v Trzinu ponovno opozarjamo na njen občni zbor, ki bo v nedeljo 11. t. m. ob 9. v dvorani hotela „Pošta“ in ne v kavarni Lončar, kakor je bilo prvotno določeno. Na občni zbor so vladno vabljeni tudi vsi volilci liste JNS pri zadnjih občinskih volitvah.

— Vse žlane občinske organizacije JNS v Trzinu ponovno opozarjamo na njen občni zbor, ki bo v nedeljo 11. t. m. ob 9. v dvorani hotela „Pošta“ in ne v kavarni Lončar, kakor je bilo prvotno določeno. Na občni zbor so vladno vabljeni tudi vsi volilci liste JNS pri zadnjih občinskih volitvah.

— Vse žlane občinske organizacije JNS v Trzinu ponovno opozarjamo na njen občni zbor, ki bo v nedeljo 11. t. m. ob 9. v dvorani hotela „Pošta“ in ne v kavarni Lončar, kakor je bilo prvotno določeno. Na občni zbor so vladno vabljeni tudi vsi volilci liste JNS pri zadnjih občinskih volitvah.

— Vse žlane občinske organizacije JNS v Trzinu ponovno opozarjamo na njen občni zbor, ki bo v nedeljo 11. t. m. ob 9. v dvorani hotela „Pošta“ in ne v kavarni Lončar, kakor je bilo prvotno določeno. Na občni zbor so vladno vabljeni tudi vsi volilci liste JNS pri zadnjih občinskih volitvah.

— Vse žlane občinske organizacije JNS v Trzinu ponovno opozarjamo na njen občni zbor, ki bo v nedeljo 11. t. m. ob 9. v dvorani hotela „Pošta“ in ne v kavarni Lončar, kakor je bilo prvotno določeno. Na občni zbor so vladno vabljeni tudi vsi volilci liste JNS pri zadnjih občinskih volitvah.

— Predavanje o travništvu in poljedelstvu bo imel v nedeljo 18. t. m. po prvi maši v zagorski šoli sreki kmetijski referent g. Sušteršič.

— Vozok požara pri Klančarju v Spodnjih Zavinah se ne da ugotoviti. Ljudje domnevajo različno, vendar je ugotovljeno, da ogenj ni nastal zaradi vnetja saj v dimniku. Zato dimnikarja ne zadene nobena krivda. Pri tej priliki bi opozorili kmetke posestnike, da ne zabranjujejo ometanja dimnikarjem, ker je le v njihovo korist, če so dimniki dobro očiščeni.

— Kino „Dom“ v Sokolskem domu predvaja danes in jutri soboto ob 20.15 uri ter v nedeljo ob 15.18, in 20.15 zvočni vefilm „Kralj džungel“. Predigra: Pamamoutov zvočni tednik.

— Iz Ptuja. — Iz poštne službe. Pri pošti v Ptuju sta postavljena za dnevničarja Benčič Franc in Matij Josip. Premeščena pa je od pošte v Slatini Radencič k pošti v Ptuju uradnica Kurinčičeva Pavla.

— Nabavljala zadruga državnih nameštencev je imela pred dnevi občni zbor.

— Poročil funkcionarjev izbaja, da ima združenje v Ptuju 215 članov. Bilanca izkazuje, da je imela zadruga v preteklem poslovnem letu 45.000 Din čistega dobička, kar je lep dokaz, da je upravni odbor dobro gospodaril. Od čistega dobička odpade 30 odst. na rezervni sklad, 1 odst. v pokojninski sklad, 5 odst. čistega dobička se razdeli med zadrugneke po velikosti njih kuma in 5 odst. kot nagrada upravnemu odboru za vse leto. Pri volitvah je bil po večini izvoljen stari odbor.

— Kino bo predvajal v soboto ob 20. in nedeljo ob pol 19. in pol 21. nemški film „Pripovedke iz spalnice“. Dodatek Foxov tednik.

SOKOL

Sokol v Središču ob Dravi je proslavil 100-letnico rojstva dr. Josipa Vošnjaka 4. t. m. z uprizoritvijo njegove drame »Lepe Vide«. Pred predstavo je Vošnjakovo življenje in delo orisal br. Pajek. Lepa drama v režiji br. Vittorija je zadovoljila številno občinstvo. Vloge so bile vse dobro podane. Pri koncu drame je občutno manjkalo petje mornarjev, ki bi povzdignilo tragičnost Vidinega konca. S tem prijetnim večerom je bil dostojno proslavljen spomin dr. Vošnjaka. Želimo še več takšnih prijetnih večerov. — Za 19. t. m. pripravljata dramski odsek Golarjevo komedijo: »Dve nevesti«.

Šola je izvir znanja toda pogostoma tudi okuženja. Vašo dečo zaščitite pred okuženjem najboljšo s PANFLAVIN pastilami.

GOSPODARSTVO

Pred trgovinskimi pogajanjmi z Avstrijo

Kakor znano, zahteva avstrijska vlada, da bi se v kratkem pričela pogajanja za ponovno razvijo avstrijsko - jugoslovenske trgovinske pogodbe. Avstrija utemeljuje svojo zahtevo s tem, da je njena trgovinska bilanca z našo državo nadalje hudo pasivna. Pri tisk avstrijskih agrarcev pa gre preveč v tej smari, da se zmanjša uvozni kontingent za naše svinje.

Dunajska »Die Börse« poroča v svoji najnovejši številki, da je te dni prišlo m. d. Avstrijo in Jugoslavijo do prvih razgovorov glede trgovinskih pogajanj. Pri tem je zanimivo, pravi dunajski list, da se bodo pogajanja, ki jih je forsiral Avstrija, vršila na bazi, ki bo dala avstrijsko - jugoslovenski trgovini nov značaj. Za Avstrijo predstavlja to dejstvo neprijetno prasečenje, kajti predstavniki Jugoslavije so baje pri omenjenih razgovorih namignili, da bo Jugoslavija prešla v prometu z Avstrijo k čistemu kontinentnemu sistemu in da bo dopuščala uvoz avstrijskih industrijskih izdelkov la še v količinah, ki bodo v teku pogajanj določene v obliki kontingentov. Dosegli bi bil trgovinski promet med Avstrijo in Jugoslavijo (razen za svinje, pšenico in jajca) prost omejitev v obliki kontingentov. V Avstriji so baje tak korak Jugoslavije že pričakovali in so menjali, da bo Jugoslavija pri določanju kontingentov za uvoz avstrijskih industrijskih izdelkov precej popustila, na eni strani zaradi tega, ker ima aktivno trgovinsko bilanco z Avstrijo, na drugi strani pa zaradi tega, ker se bodo po novi pogodbi z Italijo možnosti za izvoz jugoslovenskega blaga v Italijo poslabšale.

K gornji izjavi izjavljamo dunajskega lista bi bilo pripomniti, da je aktivnost naše trgovine z Avstrijo že pričela močno popuščati lani v drugem polletju, ko je naš izvoz v Avstrijo nazadovol na 391,5 milijona Din nasproti 432,3 v drugem polletju 1932., do čim se je istočasno dvignil naš uvoz iz Avstrije na 238,6 milijona nasproti 209,5 milijona Din v drugem polletju 1932. V drugem polletju, ki je zaradi izvozne sezone pri nas vedno aktivno, je lani znašala aktivnost naše trgovine iz Avstrije je 132,9 milijona Din nasproti 222,8 milijona Din v drugem polletju predlanskega leta. S precejšnjo negotovostjo je torej pričakovati, da bo letos glede na splošno izboljšanje konkurenčne moči avstrijskega blaga na zunanjih tržiščih, avstrijska trgovina z našo državo pasivna le še v onem razmerju, kakor vsa avstrijska trgovina z inozemstvom, ki je vedno pasivna. Tudi ni pričakovati, da bi bila letošnja trgovinska bilanca Avstrije z našo državo pri nespornejenih pozodbah bolj pasivna, kakor bilanca Avstrije z Madžarsko, kjer je dogovorjeno razmerje 1 : 1,5 med izvozom in uvozom.

— Ljubljanske okoliško Združenje trgovcev je imelo v torek v dvorani Trgovskega doma svoj redni letni občni zbor, ki ga je otvoril in vodil predsednik g. Josip Spora. Predsednik je v svojem uvodnem poročilu naslikal veliko sliko, v kateri se nabaja teže delo trgovstva, ki rapido propada. Težavni položaji podeželskega trgovca pa ekušajo še izkoristiti na razne načine brezvestni denarni mozolji in razni spekulanti. Vrh tega vedno težje prenašajo podeželski trzenci rastoče bremne davkov in davšnin pri naglo nazadujočem prometu. Nekateri stroke so postale doela pasivne, zlasti lesna. Na zborovanju je govoril tudi predsednik Zbornice za TOI g. Ivan Jelačin, ki je navedel vzroke, ki so dovedli do zastoja vsega našega kreditnega aparata. Zlasti je omenil dejstvo, da je po ukinitju deviznih omejitev v zvezi s stabilizacijo dinarja leta 1931. šlo iz naše države okrog 2 milijardi Din. Ko je bil ta denar znan, šele tedaj so zaprli meje. Omenil je tudi energičen boj narodnega poslanca g. Mohoriča proti novim davčnim obremenitvam in uspehe, ki so bili doseženi. V imenu Zveze trgovskih združenj je zborovalce pozdravil tudi predsednik g. Josip Kavčič, ki je omenil prizadevanje zveze za ustanovitev vsdržavnih stanovske organizacije trgovcev, ki je toliko napredovala, da bo 14. aprila v Skopliu ustanovni občni zbor Centralne vseb trgovskih združenj v Jugoslaviji. Ko bo trgovstvo krepko organizirano potem bo tudi doseglo, da se uveljavi v državi stanovska politika, potem bo trgovstvo dobilo takšno gospodarski svet, kakršnega hoče. Tajniško poročilo je podal tajnik g. Simc. Blaginjsko poročilo pa g. Jelačin. Z večino glasov je bila nasto izvoljena nova uprava, ki jo tvorijo gg.: Soorn Josip, Ježič, Jelenič Viktor, Rožna dolina; Setine Davorin, Vrhnika; Kregar Dora, Dravljice; Rant Ivan, D. M. v Polju; Javornik Fran. Vič; Majaron Joško, Borovnica; Logar Jernej, Hafner Lovro, Preska; Ogrin Ivan, Lavreca; Novak Anton, Štepanja vas; Bartl Hinko, Rožna dolina; Mrcina Karol, Zg. Kasele; Toni Anton, Šmarje - Sap. Pri slučajnostih je bil za častnega člana združenja izvoljen g. Fran Zebal.

— Zeleniške tarife olajšave za izvoz jugoslovenskega lesa v Italijo, iz Zagreba poročajo, da so jugoslovenski delegati pri nedavnih pogajanjih, ki sta jih vodili železniški upravi Italije in Jugoslavije, dosegli uspeh, in sicer v tem pravcu, da je predvideno 20% znižanje železniške tarife za prevoz jugoslovenskega lesa po italijanskih železnicah. To bi pomenilo, da Italija prizna tudi za jugoslovenski les nekako preferenčno tarifno olajšavo.

— Trošarina na olja in toliške za mazanje. Na razna vprašanja, ki ji dohajajo glede te trošarine, obvešča Zbornica za TOI svoje zainteresirane, da po poslojni ministrstva za finance ravnajo olje (za tekarske in druge namene), laneno olje za proizvodnjo hrane, rdeče olje za tekstilno in usnarsko stroko, mazila za obutev (pasti za čiščenje čevljev), toliške za čiščenje (pasti) za mazanje tal itd. niso trošarinski predmeti po zadnji trošarinski noveli, ki je stonila v veljavno 20. pr. m. Izvzet je primer če se ravnajo olje porabi za mazanje strojev in motorjev n. pr. pri zakonovstvu ali ako se laneno olje porabi za mazanje strojev.

— Beograjski industriji k projektu Industrijske banke. Uprava beograjske Industrijske zbornice je imela 6. t. m. sejo, na kateri je zavzela svoje stališče k vprašanju ustanovitve odnosno glede načina organizacije bodoče Privilegirane industrijske banke. Po daljši debati, v kateri se je razpravljalo o vseh načelnih vprašanjih, ki so v zvezi z ustanovitvijo take banke, je prišlo do popolnega soglasja v vseh osnovnih točkah, ki se učejo te nove kreditne ustanove za industrijo.

Uprava zbornice je predvsem ugotovila, da je Privilegirana industrijska banka danes velika potreba za domačo industrijo. Osvojeno je bilo načelo, da mora biti vpisani delničarji za zavod obvezni za vsa industrijska podjetja v naš državi. Uprava Industrijske zbornice smatra, da mora ta novi zavod gledati na svojo važno funkcijo uživati vse one ugodnosti, ki so bile dane Privilegirani agrarni banki in Državni hipotekarni banki. Osvojeno je bilo tudi načelo, da je treba v sodelovanju med industrijskimi organizacijam in trgovskim ministrom v statusu, poslovniku in pravilniku bodoče banke postaviti trajna načela za izvajanje zdrave kreditne politike pri kreditiranju domače industrije, tako da bodo ustvarjeni pogoji za sigurno naložbo sredstev v delnice in obveznice bodoče banke in industrijskih podjetij.

V zvezi s prizadevanjem, da se uredi vprašanje industrijskega kredita, je bila že v finančnih zakonih za leto 1925., 1926. in 1928. dano vlad pooblastilo, da to vprašanje uredi s posebno uredbno. Ta pooblastila pa so ostala neizkoriščena. Nepopolno razmere na denarnem in kreditnem trgu so v zadnjem času znova ustvarile težjo po ureditvi tega vprašanja in je prišel projekt ustanovitve Privilegirane industrijske banke znova na dnevi red. Ta težnja je prišla do izraza tudi na zadnjem zboru

Centralne industrijskih korporacij lani v novembra. Prvotni načrt zakona je bil spremenjen v toliko, da je bil postavljen princip po katerem naj bi vsi glavni vpisala industrijska podjetja sama, ker ni pričakovati, da bi mogla država kaj prispevati za glavnicno. Zato je potrebno, da pri visovanju glavnicne sodelujejo vsa industrijska podjetja v državi na ta način, da bi skozi 10 let vplačala vsako leto po 1 odstotek lastnega kapitala in rezerv. Lastna sredstva industrijskih delniških družb znašajo v naši državi 5 milijard dinarjev, lastna sredstva ostalih industrijskih podjetij, ki niso delniške družbe, pa približno 1 milijardo. Pri vpisu 1% bi v prvem letu dobila banka 50 do 60 milijonov glavnic, po preteku 10 let pa bi ta glavnicna narasla na 500 do 600 milijonov. Korist take banke po mnenju beograjske Industrijske zbornice ne bi bila samo ta, da se razbremeni industrijska odvisnost od privatnih denarnih zavodov in da se uredi vprašanje kreditiranja industrije, temveč bi bila taka banka tudi v stanju, da s svojo kreditno politiko v skladu z industrijsko politiko trgovskega ministristva in kraljevske vlade omogoči miren in postopen razvoj industrije v naši državi.

— Ljubljanske okoliško Združenje trgovcev je imelo v torek v dvorani Trgovskega doma svoj redni letni občni zbor, ki ga je otvoril in vodil predsednik g. Josip Spora. Predsednik je v svojem uvodnem poročilu naslikal veliko sliko, v kateri se nabaja teže delo trgovstva, ki rapido propada. Težavni položaji podeželskega trgovca pa ekušajo še izkoristiti na razne načine brezvestni denarni mozolji in razni spekulanti. Vrh tega vedno težje prenašajo podeželski trzenci rastoče bremne davkov in davšnin pri naglo nazadujočem prometu. Nekateri stroke so postale doela pasivne, zlasti lesna. Na zborovanju je govoril tudi predsednik Zbornice za TOI g. Ivan Jelačin, ki je navedel vzroke, ki so dovedli do zastoja vsega našega kreditnega aparata. Zlasti je omenil dejstvo, da je po ukinitju deviznih omejitev v zvezi s stabilizacijo dinarja leta 1931. šlo iz naše države okrog 2 milijardi Din. Ko je bil ta denar znan, šele tedaj so zaprli meje. Omenil je tudi energičen boj narodnega poslanca g. Mohoriča proti novim davčnim obremenitvam in uspehe, ki so bili doseženi. V imenu Zveze trgovskih združenj je zborovalce pozdravil tudi predsednik g. Josip Kavčič, ki je omenil prizadevanje zveze za ustanovitev vsdržavnih stanovske organizacije trgovcev, ki je toliko napredovala, da bo 14. aprila v Skopliu ustanovni občni zbor Centralne vseb trgovskih združenj v Jugoslaviji. Ko bo trgovstvo krepko organizirano potem bo tudi doseglo, da se uveljavi v državi stanovska politika, potem bo trgovstvo dobilo takšno gospodarski svet, kakršnega hoče. Tajniško poročilo je podal tajnik g. Simc. Blaginjsko poročilo pa g. Jelačin. Z večino glasov je bila nasto izvoljena nova uprava, ki jo tvorijo gg.: Soorn Josip, Ježič, Jelenič Viktor, Rožna dolina; Setine Davorin, Vrhnika; Kregar Dora, Dravljice; Rant Ivan, D. M. v Polju; Javornik Fran. Vič; Majaron Joško, Borovnica; Logar Jernej, Hafner Lovro, Preska; Ogrin Ivan, Lavreca; Novak Anton, Štepanja vas; Bartl Hinko, Rožna dolina; Mrcina Karol, Zg. Kasele; Toni Anton, Šmarje - Sap. Pri slučajnostih je bil za častnega člana združenja izvoljen g. Fran Zebal.

— Zeleniške tarife olajšave za izvoz jugoslovenskega lesa v Italijo, iz Zagreba poročajo, da so jugoslovenski delegati pri nedavnih pogajanjih, ki sta jih vodili železniški upravi Italije in Jugoslavije, dosegli uspeh, in sicer v tem pravcu, da je predvideno 20% znižanje železniške tarife za prevoz jugoslovenskega lesa po italijanskih železnicah. To bi pomenilo, da Italija prizna tudi za jugoslovenski les nekako preferenčno tarifno olajšavo.

— Trošarina na olja in toliške za mazanje. Na razna vprašanja, ki ji dohajajo glede te trošarine, obvešča Zbornica za TOI svoje zainteresirane, da po poslojni ministrstva za finance ravnajo olje (za tekarske in druge namene), laneno olje za proizvodnjo hrane, rdeče olje za tekstilno in usnarsko stroko, mazila za obutev (pasti za čiščenje čevljev), toliške za čiščenje (pasti) za mazanje tal itd. niso trošarinski predmeti po zadnji trošarinski noveli, ki je stonila v veljavno 20. pr. m. Izvzet je primer če se ravnajo olje porabi za mazanje strojev in motorjev n. pr. pri zakonovstvu ali ako se laneno olje porabi za mazanje strojev.

— Beograjski industriji k projektu Industrijske banke. Uprava beograjske Industrijske zbornice je imela 6. t. m. sejo, na kateri je zavzela svoje stališče k vprašanju ustanovitve odnosno glede načina organizacije bodoče Privilegirane industrijske banke. Po daljši debati, v kateri se je razpravljalo o vseh načelnih vprašanjih, ki so v zvezi z ustanovitvijo take banke, je prišlo do popolnega soglasja v vseh osnovnih točkah, ki se učejo te nove kreditne ustanove za industrijo.

Uprava zbornice je predvsem ugotovila, da je Privilegirana industrijska banka danes velika potreba za domačo industrijo. Osvojeno je bilo načelo, da mora biti vpisani delničarji za zavod obvezni za vsa industrijska podjetja v naš državi. Uprava Industrijske zbornice smatra, da mora ta novi zavod gledati na svojo važno funkcijo uživati vse one ugodnosti, ki so bile dane Privilegirani agrarni banki in Državni hipotekarni banki. Osvojeno je bilo tudi načelo, da je treba v sodelovanju med industrijskimi organizacijam in trgovskim ministrom v statusu, poslovniku in pravilniku bodoče banke postaviti trajna načela za izvajanje zdrave kreditne politike pri kreditiranju domače industrije, tako da bodo ustvarjeni pogoji za sigurno naložbo sredstev v delnice in obveznice bodoče banke in industrijskih podjetij.

V zvezi s prizadevanjem, da se uredi vprašanje industrijskega kredita, je bila že v finančnih zakonih za leto 1925., 1926. in 1928. dano vlad pooblastilo, da to vprašanje uredi s posebno uredbno. Ta pooblastila pa so ostala neizkoriščena. Nepopolno razmere na denarnem in kreditnem trgu so v zadnjem času znova ustvarile težjo po ureditvi tega vprašanja in je prišel projekt ustanovitve Privilegirane industrijske banke znova na dnevi red. Ta težnja je prišla do izraza tudi na zadnjem zboru

Centralne vseb trgovskih združenj v Jugoslaviji. Ko bo trgovstvo krepko organizirano potem bo tudi doseglo, da se uveljavi v državi stanovska politika, potem bo trgovstvo dobilo takšno gospodarski svet, kakršnega hoče. Tajniško poročilo je podal tajnik g. Simc. Blaginjsko poročilo pa g. Jelačin. Z večino glasov je bila nasto izvoljena nova uprava, ki jo tvorijo gg.: Soorn Josip, Ježič, Jelenič Viktor, Rožna dolina; Setine Davorin, Vrhnika; Kregar Dora, Dravljice; Rant Ivan, D. M. v Polju; Javornik Fran. Vič; Majaron Joško, Borovnica; Logar Jernej, Hafner Lovro, Preska; Ogrin Ivan, Lavreca; Novak Anton, Štepanja vas; Bartl Hinko, Rožna dolina; Mrcina Karol, Zg. Kasele; Toni Anton, Šmarje - Sap. Pri slučajnostih je bil za častnega člana združenja izvoljen g. Fran Zebal.

— Zeleniške tarife olajšave za izvoz jugoslovenskega lesa v Italijo, iz Zagreba poročajo, da so jugoslovenski delegati pri nedavnih pogajanjih, ki sta jih vodili železniški upravi Italije in Jugoslavije, dosegli uspeh, in sicer v tem pravcu, da je predvideno 20% znižanje železniške tarife za prevoz jugoslovenskega lesa po italijanskih železnicah. To bi pomenilo, da Italija prizna tudi za jugoslovenski les nekako preferenčno tarifno olajšavo.

— Trošarina na olja in toliške za mazanje. Na razna vprašanja, ki ji dohajajo glede te trošarine, obvešča Zbornica za TOI svoje zainteresirane, da po poslojni ministrstva za finance ravnajo olje (za tekarske in druge namene), laneno olje za proizvodnjo hrane, rdeče olje za tekstilno in usnarsko stroko, mazila za obutev (pasti za čiščenje čevljev), toliške za čiščenje (pasti) za mazanje tal itd. niso trošarinski predmeti po zadnji trošarinski noveli, ki je stonila v veljavno 20. pr. m. Izvzet je primer če se ravnajo olje porabi za mazanje strojev in motorjev n. pr. pri zakonovstvu ali ako se laneno olje porabi za mazanje strojev.

— Beograjski industriji k projektu Industrijske banke. Uprava beograjske Industrijske zbornice je imela 6. t. m. sejo, na kateri je zavzela svoje stališče k vprašanju ustanovitve odnosno glede načina organizacije bodoče Privilegirane industrijske banke. Po daljši debati, v kateri se je razpravljalo o vseh načelnih vprašanjih, ki so v zvezi z ustanovitvijo take banke, je prišlo do popolnega soglasja v vseh osnovnih točkah, ki se učejo te nove kreditne ustanove za industrijo.

Uprava zbornice je predvsem ugotovila, da je Privilegirana industrijska banka danes velika potreba za domačo industrijo. Osvojeno je bilo načelo, da mora biti vpisani delničarji za zavod obvezni za vsa industrijska podjetja v naš državi. Uprava Industrijske zbornice smatra, da mora ta novi zavod gledati na svojo važno funkcijo uživati vse one ugodnosti, ki so bile dane Privilegirani agrarni banki in Državni hipotekarni banki. Osvojeno je bilo tudi načelo, da je treba v sodelovanju med industrijskimi organizacijam in trgovskim ministrom v statusu, poslovniku in pravilniku bodoče banke postaviti trajna načela za izvajanje zdrave kreditne politike pri kreditiranju domače industrije, tako da bodo ustvarjeni pogoji za sigurno naložbo sredstev v delnice in obveznice bodoče banke in industrijskih podjet

Človeštvo na tehtnici

Zgodovina človeškega rodu je stara komaj pol minute

2 milijardi ljudi, ki obljudejo zemljo, se nam vidi ogromno število in kaj radi pretiravamo njegov pomen. Zato je vredno, da si to število ogledamo z različnih strani malo boljše in pokažemo njegovo pravo, tako rekoč materialno vrednost v primeri s kakšnimi drugimi svetovnimi vrednostmi.

Na daljci 1 milje ima dovolj prostora vrsta 12.000 ljudi, na kvadratno miljo bi torej lahko postavili 147 milijonov oseb in vse človeštvo na površino kakšnih 13 in pol kv. milj. Ze dostikrat je bilo zapisano, da bi človeštvo udobno stalo na površini Bodenskega jezera in kaj je to jezero proti površini Evrope, ki je sama neznamenatna proti površini vse zemlje?

Naša materialna brezpomembnost nam postane še očitnejša če si zamislimo človeštvo zbrano v prostoru in ne na ploski površini. Kako velik zabor bi potrebovali, da bi spravili vanj vse, kar po dveh nogah

hodi in se imenuje človek? Ta zabor bi moral biti preogromen, kaj ne? Niti od daleč! Na vse tri razsežnosti bi meril komaj po 1 km ali približno trikratno višino Eiffelovega stolpa.

Napravimo preprost račun: V kubičnem kilometru je milijarda kubičnih metrov. V prostoru dveh, drug nad drugega postavljenih kubičnih metrov se lahko udobno postavi četvorica ljudi, tudi če so zelo obilni in merijo po 2 m v višino. Z drugimi besedami pomeni, da bi v našem zaboru imeli 500 milijonov takšnih prostorov po 2 m³ oziroma po 4 ljudi in v zaboru bi stalo 2000 milijonov individuov — vse človeštvo na zemlji. Vrzimo ta kubični kilometer človeštva v Bodensko jezero (kar bi ne bila tako slaba ideja) in se bo njegova gladina dvignila komaj za nekoliko — centimetrov. Tako nič je prostor, ki ga izpolnjujemo ljudje...

A tudi, kar se teže tiče nimamo nobe-

nega povoda, da bi se kaj posebno postavljali. Vzemimo, da je povprečna človekova teža 60 kg, naša skupna teža znaša torej 120 milijard kilogramov. Je to dosti? Če bi primerjali to težo s težo naše premetnice, ki je vendar manj nego ničev prašek v vesoljnem prostoru, bi dobili, da znašamo komaj 60 bilijonski del njene teže. To je dosti, dosti manj nego teža letnika na največjem prekomorniku ali naselbina bakterij na meloni...

Tako smo se izmerili in pretehtali, pa smo se našli prelahke. Morda imamo kaj več upanja v našo vrednost, če se pogledamo s časovnega zrišča? Naša zgodovina traja kvečjemu kakšen milijon let, zemlja pa je dobila svojo skorjo pred kakšnimi 2000 milijoni let. Predstavljajmo si, da je teh 2000 milijonov let toliko kakor 24 ur, en sam dan. V tem dnevu izpolnjuje celotna zgodovina človeškega rodu komaj pol minute. Tako ničevi smo tudi s te strani.

Kraljica vseh kraljic v Parizu

Gospodična Breussault, ki je bila izbrana izmed vseh za letošnji kraljice

Nemška rasna politika

Krščanski elementi so orientalski, krščanski nazori pa puščavski!

Raziskovalec rasnih problemov, prof. dr. Günther iz Jene je te dni govoril v Berlinu o kultu rase pri Germanih. Pred uvedbo krščanstva v Nemčiji, je dejal, so Germani polagali največjo važnost na napredku rodu, na osebnosti in na telesno lepoto. Bolno potomstvo so izpostavljali, zdrave otroke pa so štili in jih negovali. Ljubezen in zakon sta bila pri starih Germanih najvišji in najbolj npravni vrednoti. Krščanstvo nima z germanstvom nobenega stika, kajti njegovi elementi so orientalski, njegovi nazori pa iz puščave. Zato išče nemška sedanost povratek k starem časom, kar se tudi izraža v ukrepih in smernicah sedanjega režima.

V Monakovem pa je te dni sboroval sbor strokovnjakov za narodno zdravje. Ob tej priložnosti je razvijal ministarki ravnatelj dr. Guett naslednje nazore: Preprečevanje bolnega potomstva, pospeševanje zdravega naraščanja, to je prava ljubezen do bližnjega. Dr. Guett pripisuje ogromen pomen sprječevalom za sklepanje zakonov, ki naj postanejo pogoj za zakonsko svrzo. Predsednik nemškega zdravstvenega urada je poudarjal, da je važno imeti na razpolago ne le zdravnike, ampak zdravnike-ljudi, ki bodo večji strokovnjaki, pred vsem pa ljudje, kajti samo takšen človek lahko razume in neguje bolnika.

Znanost o dvojčkih

Novi izsledki potrjujejo bitno enakost dvojčkov

S problemom dvojčkov se znanost v naših dneh zelo temeljito bavi, ker nam podaja njegova rešitev zelo jasne vpoglede v vplive okolice in dedne snovi na človekov razvoj. Nemški učenjak prof. H. Schulte objavlja v neki strokovni reviji nove izsledke o tem problemu.

Kakor vemo, delimo dvojčke v dve skupini, v istojačne, oziroma raznojačne. Prvi ki izvirajo, kakor pove že ime samo, iz dveh semenskih stanic, ki sta se združili z enim samim materinim jajčecem, kažejo silno medsebojno podobnost, dočim si raznojačni med seboj niso dosti bolj podobni nego normalni bratje in sestre med seboj.

Podobnost med istojačnimi dvojčki zadeva predvsem reakcijo na odločilne konflikte, reakcijo na boleznin in socialni razvoj. Imajo v nasprotju z raznojačnimi dvojčki veliko sposobnost, da se medsebojno identificirajo, t. j. da se morejo brez napora uživati drug v drugega, v miselni in čutni svet drugega.

A tudi pri takšnih dvojčkih je eden lahko vodilen, drugi vodljiv tip. To ne bazira na razlikah v inteligenci, temveč v majhnih razlikah temperameta. Predstave, dojem-

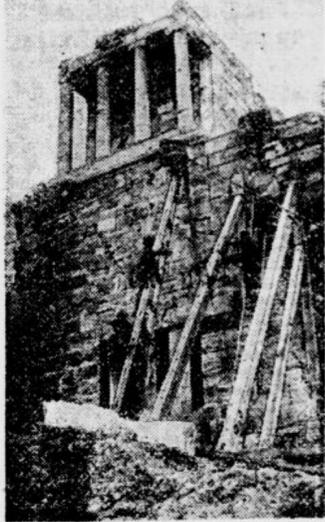
ljivost, spomin so si pri obeh malo da ne enaki, način značaja, gonilne sile dejanj in koristi pa so si nekaj različne. Reakcija na vnanje dogodke se da z različno vzgojo izobličiti drugače, ne pa reakcije na notranje dogodke, ki so v tesni zvezi z identifikacijsko sposobnostjo.

Produktivne zmogljivosti, ki ne zavisijo od sveta, so si predvsem enake. To gre tako daleč, da poznata dvojčka natančno čustva in počutke drugega, tako natančno, da jima ni treba niti nobenih medsebojnih razjasnil, ki se jih tudi izogibljeta. Rivaliziranje, ki je med raznojačnimi dvojčki tako pogosto, se tu nikoli ne primeri. Zaradi močne identifikacije pa nastaja tudi velik čut odgovornosti za drugega, neko samo ob sebi umevno skriteženje drugega.

Raznojačni dvojčki kažejo pri ločenem in skupnem delu iste uspehe, pri istojačnih dvojčkih pa je razlika v uspehih ločenega in skupnega dela zelo velika, ke rima skupno delo neki po naravi dani enakosti. Znan je pojav, da zagrabi istojačnega dvojčka čuden nemir, če je ločen od drugega in doživi ta kakšno telesno ali duševno motnjo.

Akropolo popravljajo

Ostanke atenske Akropole so viharji v zadnjem času močno prizadeli. Na njeni severni strani se je utrgala več ton težka skala in zdrknila po hribu navzdol. Da bi

preprečila nadaljnje rušenje, je dala atenska občina preiskati teren, na katerem stoji znamenite razvaline. Pri tem so strokovnjaki ugotovili, da se kamen pod starodavno stavbo ruši zaradi tega, ker ga razjeda voda, ki curi skozi po tankih žilicah. Mestna uprava je sklenila, da se bodo najnevarnejša mesta zacementirala in se bo s tem preprečilo nadaljnje razširjalno delo vode. Slika kaže popravljanje znamenitega svetišča boginje Nike.

Jezero brez rib

74 kvad. kilometrov obsegajoče in 62 m globoko jezero Ostrovo v grški Makedoniji je izgubilo vse svoje ribe, ki so sivojele po izbornem okusu. Postala so žrtev neznanega kužnega obolenja.

Okošiško prebivalstvo, ki je živelo stoletja od teh rib, je poklicalo vladno pomoč in ta je sklenila, da zaredi v Ostrovo ribe iz drugih jezer. Da-li pa se bodo te ribe v tujem jim vodstvu obdržale, je še vprašanje.

Dojenčki kot darilo

Vrtzar Jack Balle in bivša babica Stidleyeva sta namenila bogatejšim družinam brez otrok v Detroitu čudna darila. Zbrala sta šest dojenčkov ubožnih staršev, ki zanje niso mogli skrbeti, jim dala sveže perilo in jih neopazno odložila v nekem parku. Vsakemu dojenčku sta pripela na prvi pismo, v katerem sta dočeno bogato osebo v mestu prosila, naj bi ga vzela za svojega otroka.

Tako oddarjene družine so se teh darov spočetka branile, ker so mislile, da se skriva za vsem kakšna temna zadeva. Po zavze se policijo na pomoč, a dokler bi ta zadeve ne razčistila, so se obvezale skrbeti za najdenčke. Preiskava je šele te dni imela uspeh. Balle in Stidleyeva sta izjavila, da sta svoje dejanje storila brez vsakega koristiljubja, iz samega sočutja. To pojasnilo je imelo za uspeh, da so štiri družine že adoptirale otroke, ki so jih dobile na tako čuden način, dve pa sta se obvezali skrbeti za svojega rejčnika do njih stira najstarega leta in jima potem dobiti primerno delo.

Samo
ilustrirana slovenska revija
„Življenje in svet“
vam nudi
tedensko
pouka in zabave
v besedi in sliki
za 2 Din
Uprava: Ljubljana, Knafljeva ul. 5

Električna luč v tibetski prestolnici

Iz Kalkute poročajo, da bo dobila prestolnica Tibeta Lhassa v kratkem električno razsvetljavo. Režidnca Dalaj lame, ki se je še do nedavno sramežljivo skrivala pred tujci in je veljala za eno najbolj sprepevedanih mest svoje dežele, bo zaželela v sudičevem sijaju.

Kabl, ki so potrební za porazdelitev električnega toka, so že prispeli na končno postajo indske železnice, v Darjeling. Zdal bodo prenesli 2000 zabojev čez gorske prelaze v višini 4000 m in več. Na prvem delu pota bodo nosile tovore mahe, pozneje jih bodo preložili na jakie in zadnjo etapo jih bodo prenašala moška pleča.

Zgodovinska izkopanina

V predmestju Metzja so odkopali človeško okostje in dragoceno posodje iz tretjega stoletja

Bančni ravnatelj ustrelil izsiljevalko

Tragično ljubavno razmerje s plesalko

Pred kratkim je ameriški državni predsednik Roosevelt pomilostil bivšega glavnega ravnatelja newyorské banke Everty. Mož je bil zaradi uboja obsojen na smrt, po Rooseveltovi milosti pa se mu je kazens spremenila v dosmrtno ječo.

Walt Gersham se je bil namreč pred časom seznanil v neki brooklynski beznici s 24letno plesalko Mabelo Camecyjevo. Zaljublil se je vanjo na vrat na nos. Z ozirom na svoj položaj v newyorskem finančnem svetu in glede na dejstvo, da bi ga razmerje s plesalko lahko pripravilo ob službo, je najel za svojo ljubico razkošno vilo. Tako je postala Mabela Camecy velika dama svetске formata. To vlogo je igrala tem lažje, ker jo je ravnatelj podpiral s stalnim mesečnim prispevkom 3000 dolarjev.

Toda časoma se je ljubezen med Camecyjevo in Gershamom ohladila, ba je po krivdi plesalke, ki je zahtevala od svojega vzdrževalca vedno večjih gmotnih žrtev. Gersham je nakazal Camecyjevi še 5000 dolarjev in izjavil, da je ta vsota mišljena kot odpravnina. Plesalka mu je nato zagrozila, da ga bo zatožila, ker ji je obljubil zakon in prelomil besedo. Takšna tožba, ki bi se bila izcimila v javen škandal, pa ni bila Gershamu nič kaj dobrodošla. Ne glede na to, da bi dala ameriška javnost v tem primeru prav tožiteljici, bi bil prišel Gersham ob svojo službo, kajti v Ameriki ne trpi nobeno bančno podjetje na vodilnem mestu moža, ki je obtožen sličnih afer. Zato je Gersham stisnil zobe in je še nekaj časa dajal plesalki denar.

Ker pa so postale zahteve Mabele Camecyjeve časoma takšne, da jih Gersham ni mogel več zadovoljiti, je sklenil prevarami ljubimec napraviti stvari konec. Odložil se je za samomor, toda preden bi položil roko nase, je sklenil, da mora pasti tudi ona, ki mu je zagrenila življenje. Obvestil je Mabelo Camecyjevo, da ji ne more dati niti centa več. Plesalka je vložila proti ravnatelju tožbo.

Ko sta se nato sestala, da bi se zadnjič porazgovorila o zadevi, ki se je tikala obeh, je prinesel Gersham na sestanek s

seboj nabit samokres in je dvakrat ustrelil na Mabelo. Camecyjeva je podlegla poškodbam. Ko je Gersham še ležal v bolnišnici — krogla mu namreč ni prinesla smrti — so se narepenčile Američanke proti njemu ter zahtevale od državnega tožilca, naj ga obtoži zaradi uboja.

Sodišče ga je prvotno obsodilo na smrt, Roosevelt pa ga je pomilostil in mu spremenil kazen v dosmrtno ječo. Samo Rooseveltu se ima Gersham zahvaliti, da ni končal na električnem stolu in da bo morda le še kdaj užival svobodo.

ČE BEREŠ TO, IZVEŠ:

- da so otvorili v Odesi glasbeno šolo za glasbeno posebno nadarjene otroke od 7. do 14. leta. Prva leta igrajo otroci instrumente, ki jim najbolj odgovarjajo, po 14. letu pridejo pred komisijo, ki oceni njih sposobnosti in jim predpiše nadaljnjo glasbeno izobrazbo;
- da so ameriški statistiki izračunali, da se primeri 303 vseh domačih nezgod v kopalnici, kjer so pregledka tla. Zaradi tega se ameriški stavbeniki trudijo, da bi našli takšno zmes za tla v kopalnicah, kjer ne bi izpodnašalo bosih kopalcev;
- da grade v Rusiji veleletala s kinematografom in tiskarno. Razpetina kril tega aeroplana bo merila 63 m, prvi polet bo predvidoma 1. maja;
- da je med zaplenjenimi avtomobili osebnih vozil dunajske mestne občine po dunajskih nemirih bil konfisciran tudi avtomobil bivše cesarice Zite;
- da je umrl v Berlinu senior nemških glasbenih pedagogov, 99letni Heinefetter, dober znanec Wagnerja in Liszta ter poznejši učitelj petja slovite češke pevke Eme Destinove;
- da se je pridružila smokrim državam ameriške Unije v zadnjem času tudi Iowa, ki je odpravila prohibicijo po 18 letih;
- da ima Rim po največji statistiki 1 milijon 92.000 prebivalcev, Trst pa 427 tisoč 739;

Romagnino umoril Princea?

Zasišanje sleparjeve vdove — Preiskava se bo raztegnila tudi na Angleško

Pariz, 6. marca. Notranje ministstvo in kriminalna policija zatrujeta, da se bo uganka Princejeve smrti v najkrajšem času pojasnila. Čeprav drže oblasti zadevne izsledke v največji tajnosti, ni dvoma, da je iskana zločinec tolp, ki ima na vesti Princeja, v Parizu ali v neposredni bližini Pariza. Zaradi tega se je komisar Bonny vrnil iz Dijona ter zasleduje zločince v Parizu, posebno v krogih, kjer se je Stavisky pred svojo kariero mnogo gibal.

Romagnino in njegov zagovornik Raymond Hubert

Po neki verziji je umora Princeja osuđen bil bivši tajnik Staviskega Romagnino. V noči pred umorom sodnika je bil namreč Romagninov avtomobil izven garaže, kjer navadno stoji. Ker je Romagnino zaprt, so oblasti zasišale njegovo ženo. Ba je se tudi opis osebe, ki je kupila nož v bazarju hotela de la Ville in so ga pozneje našli poleg Princejevega trupla, v vsem vjema z vnanostjo Romagnina. Obласти raziskujejo dalje in se nadejajo, da bodo kmalu dosegle uspeh.

Parlamentarna komisija je že zasišala ženo Staviskega, ki pa ni izpovedala nič posebnega. Venomer zatruje samo to, da je nedolžna. Vse, kar je vedela povedati, je bilo to, da je ona pri vsem nedolžna. Omenila pa je, da ji je mož pripovedoval, da sta sedela z ministrom Bonnetom v Stresi pri skupnem obedu. O Paulu Boncourju je izjavila, da je bivši vnanji ministar prijatelj njenega očeta in da je kot odvetnik l. 1926. ustavil neki proces proti

njenemu možu. Poslej ga ni več videla, čeprav govore, da je bila Paul Boncourjeva tajnica podkupljena, kar je baže dokazano s čokovnimi odtisi.

Zanimivo je, da nameravajo raziskovati oblasti afero Stavisky tu v Londonu. Tajnik Staviskega Romagnino, se je mudil od 24. do 26. februarja v Londonu. Bival je v spremstvu mlade ženske v nekem obreznem hotelu. Baže je izvedel neke bančne operacije pri zavodu, ki ima v Parizu svojo podružnico. Francoska vlada bo prosila angleško notranje ministstvo, naj dovolí njenim organom vpogled v knjige te družbe. Morda bi ta preiskava prinesla več jasnosti v to zamotano afero.

V zadevi dunajske pevke Rita Georg ni drugih novic razen te, da je poslala pevka potem, ko se je po 11urnem bivanju v Franciji sopes vrnila na Dunaj, kihuče svojih zaplenjenih kovčegov po svojem odvetniku francoski policiji. Odvetnik Georgove je še pristavil, da bo policija težko odkrila kaj novega v starih gledaliških kostumih.

Rita Georg po zaslišanju pred preiskovalnim sodnikom v družbi svojega pariškega odvetnika

ANEKDOTA

Ko se je Masaryk l. 1918. vrnil v domovino kot predsednik republike, so ga krojači naravnost obsipali s ponudbami vsake vrste. Vsak krojač je želel postati »dvorni dobavitelj«. Masaryk pa je ponudbe odbil, pa je bil s besedami: »Ne, ne, tudi zdaj mi bodo delali obleke tam, kjer sem pred vojno napravil svoj dolg.«

VSAK DAN ENA

POPOLN SONČNI MRK

Katastrofa ruskega veleletala

Reuterjeva agencija poroča iz Leningrada, da je v snežnem viharju treščilo na zemljo rusko veleletalo. Pri padcu so se ubili štirje potniki, med katerimi je bil tudi sootrudnik ameriške »Chicago Tribune«.

Najhitrejšje podmornice

V nekem poročilu britske admiralitete stoji, da sta angleški podmornici »Severne« in »Clyde«, ki še nista dovršeni, najhitrejšje podmornici na svetu. Njuna brzina bo skoro 35 km na uro. Dosedanje podmornice so se le oddalec približale brzini, katero ugotavlja angleško mornariško ministstvo.

Potopljeno zlato prihaja na dan

Južnoafriška družba za dviganje zakladov je sklenila z vlado Južne Afrike pogodbo, ki ji daje monopol na iskanje pred stoletji potopljenih ladij v Tafelskem zalivu, ker leži na morskem dnu 400 ladij. Zlato, ki je v teh ladjah na morskem dnu, cenijo na 20 milijonov frankov vrednosti. Potopljene ladje so bile večinoma last Vzhodnoindijske družbe.

Litovč Joža: Neme žrtve

Pravijo mi pšenica, sladka pšenica! Blagrujejo me kot kraljico žit. Toda sedaj čemim v vlažni zemlji, vsa ponižana in pozabljena. Hrepenče čakam sonca in pomladanskega vetra. S svojo edino bilko sem se že preključala skozi mrzlo grudo, da se odzovem klicu Stvarnika in postanem deležna blagoslova, ki bo rosil z njegovih dobrotnih dlaní. Bela, snežena planjava, ki nas je blagodejno varovala kakor topel prt, je začela giniti in kopneti. V topleni popoldnevu je podedena skorja nekoliko odstopila od zemlje, skozi razmočene razpoke so se začeli krasiti prameni zlate svetlobe, ki je oživljajoče proniknila tudi k meni. Spočela sem se bila sredi neizmerne stvarstva kot neznanec, zrnat drobec, v katerega je dahnil Bog posebno življenje in dopadenje. Bila sem negovana od sonca, rose in mehkega vetra. Spočetka sem domovala visoko nad brazdaní, rekli so mi pšenično zrno, zlato pšenično zrno. Svoje sreče sem se zavedla v varnem naročju, ko sem se pozibala skupaj s sestricami, povita z njimi v lep klas in nerazdružno tihožitje. Okoli nas so se pripogibal še drugi, neštetí klasi, svetli in dehteči, prevlečeni z zlatim bleskom, vsi zajeti v pesem vetrov in tajnega šepetanja. Sonce nas je neprestano božalo, zorele smo ter postale čiste in bele, vredne nebeskega kruha. Okoli nas se je odražalo življenje v tisočih spreminkih in glasovih. Veter se

je polgraval z Jezusovimi srajčkami, požrešni slak se je poširil kraj njive in nas zavistno motril s sivimi očesi. Mak se je vsak dan bolj razvnel, prepelice so štele svoje pedi in se ljubko smukale med nami. Naša soseska je bila dolga njiva v valoviti rebri, od koder smo se lahko razgledovale širom Barja. In potem so se razgrinile nad nami julijske noči, bele in tople. Obzorja so dolgo žarela, večerna luč ni mogla ugasniti, srebrne meglice so se topile nad Bistvo, zaljubljeni klici močvirskih ptic so se trgali iz močav. Murni so se prijetno oglašali, družina za družino, z bregov v doline, vso noč, vso belo noč. Svetinje so letele iz naročja Zalostne na gori čez Pokojišče in še naprej do ajdovskega grobišča. Beli oblaki so pritskali svoje ozke obrabe k vrhovom Menišije, fantje so vriskali pri znamenju, v katerem se je sramežljivo skrivala sv. Marjeta, zajeta v rdečkasti soj večnega plamena in zveličanja. Nekega jutra so rano pripela k nam razigrana dekleta; beli predpasniki so se nežno blesteli v jarkem soncu, nekaj prazničnega se je razodevalo v kretljah deklet. Nismo si znale razložiti zgodnjega obiska, ko so se komaj vrgli škrljančki v naročje neba, čegar belina je neprestano migotala in se izpreminjala v lahno zelenino... Toda prekmalu je prišlo usodno spoznanje! Bridki srpi so se zablistali in začeli neizprosno segati po žitu. Komaj znaten zvenek je šnil mimo nas, klas se je zamajal, strepetal in žalosten omahnil. Vrsta za vrsto je legala, vedno bliže, vedno bridkeše.

Vrtoglavo me je prevzela, ko je tudi mene doletel ostri dotik. Čez čas sem se nekoliko zavedla; naš klas je ležal na tleh, naš lep prijazen domek je bil vržen in zrušen! Komaj sem se mogla uzreti. Zalostno goro in košček žive me, kjer je žvrgolel kos in so oživljale nočne skrivnosti. Žitje je bilo kmalu požeto in povezano v snope. Naložili so nas na voze in pod večer odpeljali skozi vas. Kakor da bi nas pokladali na žrtvenik, tako so obdevali snope v kozolec. Tu smo ostale do šmarnih maš; tedaj so nas pobrali z lat. Med vriskanjem in prepevanjem so razložili snope v polkrogu po podu. Samo zlato klasje! Obstopili so nas mlatiči, zavhteli cepce, ki so nas z neumisljenimi udarci raztepli. Naši tihožitni domovi so bili pokončani, klasi razcefrani. Ko so pospravili prazno slamo, so nas prevajali in ločili zdravno zrno od nerodovitne ljujlike. Končno sem se znašla v temnem, zatohlem prostoru, vsa trudna in preplašena. Tudi ostale sestrice so drtele, dolgo se nismo mogle pomiriti. Vsak čas se je katera zdrznila in skotalila drugi v naročje. Nič več nas ni ogrevalo ljubo sonce, nič več nas ni oživljala krepilna rosa življenja v predalih je postal puščobno, zrak dušljivi in mlačni. Čule smo edino strašljivo škrebjanje in tekanje sladkosnednih mišk. V čemernem jutru so vendar zacvilila razsušena vrata v naši kašči. Vse smo prisluhnil! Rezen zrak nas je zajel, spodinja je prinesla pehar in ga napolnila s semenskim žitom. Tudi jaz sem bila odbrana za novo žrtev! Zena nas je iz

ročila moču, ki se je odpravil z nami na preorano polje, kjer nas je preoral. Čemirali je rdel tedaj, pajčevine so se razpredale po drnulkah, bogata jutranja rosa se je nagrudila po leštevju. Vsak listič je imel čisto kapljico, podobno čarobnemu okencu, ki se je zlatilo v ognjenih polivkih jesenskega sonca. Črne brazde so se poželjivo odpirale pred nami; zdelo se nam je, da segajo v samo večnost. Sealec je hodil od jameleča do nasprotnega konca in nas skrbno razsipal. Pre slehernem zamahu se je nekoliko priklonil, blažen usmev se mu je nabiral okoli ostarelih ustnic, ki so gotovo okusile marsikatero kapljico bridkosti. Ko je končal z delom, je obstal koncem njive; ozrl se je v nebo, kakor da sledi med oblaki trohico blagoslova, ki je odbran tamkaj tudi za njegovo setev. Snel je klobuk, veter se je poigraval s sivimi lasmi in blažil kmetove skrbi. Naslednje jutro so šli železni zobje preko nas ter nas zagreblj v grudo; nekaj dni sem mirovala in prisluškovala. Grobna tišina! Kamor bi se ganila, povsod bi našlela na tesno in temo. Hotela sem se prižeti k razrahljani grudi, toda njene prsi so bile za me tedaj še ako mrzle, skoraj strupene. Postalo mi je težko, vlaga me je začela razjedati, moje drobno, krhko telesce je bilo premo zavaravano proti težavam. Kako bi mogla kljubovati! Začela sem hirati, spomini so ugašali, neopaženo in tiho, kakor se potajijo rdeče jesenske zarje in izgubi zlata sled med nevščeni oblaki, ki ne morejo skriti ostarelih lic, s

katerimi so pričakali zimo... Še sem trohnela in propadala, slednjič sem obnemogla in umrla, da obrodim tisočeri sad. Dolgo sem ostala vklenjena v temačni košček stvarstva, da se popolnoma preodim in doprinesem poslednjo žrtev. Bodrilen klic pa me je vnovič zdramil iz smrtnega sna in me navdal s krepko voljo, da moram preživeti temo in puščobo. Zares! Nisem bila zaman poklicana in obujena. Žalost je minila, potrnost me je zapustila. Prevzela me je skrivnostna moč, drhtenje se je polastilo mojega srca, iz katerega je začela poganjati nežna, zelena klica. Iskra upanja se je raznetila; veseli hihot oračev, ki je nepričakovano jeknil preko njiv in travnikov, me je potrdil v ponižni nadi. S slehernim korakom, ki se je oglašil vrh zemlje, se je prebujalo življenje, južni veter je zrahljal poslednje ledene grebene, zvrtničil suho listje in se končno umaknil soncu, da zaceli rane... Tudi moje sestrice so se zdramile; vedno bolj čutim njihove klici, s katerimi nalahno odvijajo grudo in poganjajo svežo rast. Podajamo si roke in se zapredamo v belo stančevje. Vse željno čakamo na zvonove, ki bodo oznanili pomlad in vstajenje tudi nam, nemim žrtvam. Tedaj se bomo odele v svetlo zelenino, pomladni veter se bo igral z nami, sonce in rosa nas bosta preodila in nam vrnila novo življenje, polno lepših obetov in zlatega klasja.

2 Din - Jurčičeva številka „ŽIVLJENJA IN SVETA“

KARBOPAKET

Trboveljski premož v zaboječkih

CENE MALIM OGLASOM
Po 50 par za besedo, Din 2.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za šifro ali dajanje naslovov plačajo oni, ki iščejo služb. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 12.—. Dopisi in ženitve se zaračunajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 2.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—. Vsi ostali oglasi se zaračunajo po Din 1.— za besedo, Din 2.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17.—.

Mali oglasi

Ponudbam na šifre ne prilagajte znamk! Le. če zahtevate od Oglasnega oddelka »Jutra« odgovor, priložite **Din 3.- v znakmah.**

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vpslati v pismu obnemem z naročilom, ali pa po poštni polončnici na čekovni račun, Ljubljana št. 11842, sicer se zaračuna k zgoraj navedenim pristojbinam še manipulacijska pristojbina Din 5.—.

Vsa naročila in vprašanja, tičeča se malih oglasov, je naslavljati na: Oglasni oddelček »Jutra«, Ljubljana.

Sluzbo dobi
Beseda 1 Din. davka 2 Din. za šifro ali dajanje naslova 3 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Celista
provizorskega, s stranskim instrumentom saksofonom, evolutivno jaz klavirista sprejemno tako. Ponudbe se uprva. Dubrovnik. Naj se javi šifra: Pavao Singler. 7070-1

Kontoristinjo
dobro strojepljico in stenografino. Predmetna predložka z znanjem ob. bobračevine. Ošteje je slovočni na Društvo luda etičar in veletrgovca v Ljubljani. 7072-1

Ljuba Jurkovič:

Natakarico
staro do 30 let, pridno, pošteno, priključivo in čedno znanostjo, zmoglo tudi kuhe, sprejemem v boljše gostilno na deželi. — Ponudbe s sliko in navedbo dovedenja sube za naslov, ki ga pove oglasni oddelček »Jutra«. 7073-1

Trg. pomočnica
specerjake stroke, a tridesetno prakso, zmogla gospodinjstva, dobi službo. Ponudbe s sliko na naslov, ki ga pove oglasni oddelček »Jutra«. 7047-1

Služkinjo
vajeno vseh hišnih del, kuhanja in pospevljanja ob. pridno in počestno, sprejme Angele Grosek. Rodop. št. 136 pri Mariboru. 7090-1

Jelonošo
(Speleotiker) tudi nemški, finančnih ali kaj podobnega. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 7045-2

Davčnega strokovnjaka
iščemo. Ponudbe na oglasni oddelček »Jutra« pod šifro »Davčni strokovnjak«. 7076-1

Šiviljsko pomočnico
sprejme tako Julka Sedlar. Poljaneka cesta št. 11. 8003-1

Stanična kuharica
želi službo pri otroških, finančnih ali kaj podobnega. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 7045-2

Dekle
ki zna kuhati in opravljati vsa hišna dela, sprejme tudi v ročnem delu, išče službo pri boljši družini. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 7004-2

Brivski pomočnik
vojašine prost. dober delavec in bubi štoper. Išče službo za takoj. — Košar Avjator. 7077-2

Mlad kravar
trazen in priden, želi službo za takoj. Naslov v oglasni oddelku »Jutra«. 7076-2

Prodaj
hladilno omaro, pisniški štendnik, kredeno, svetlobna telesa, hrastovo jedilnico, damsko spalnico, garderobne omare, preproge 2 x 3 metre, velour preproge 33 m². He Masters kovčeg gramofon s ploščami, podobne, silke in razen pribor Dnevno med 4. in 6. pop. M. S., Gorupova 4/1. levo. 7050-6

Kupin
Beseda 1 Din. davka 2 Din. za šifro ali dajanje naslova 3 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Otroško gajbico
dobro ohranjeno, k u p im. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 7098-7

Posest
Beseda 1 Din. davka 2 Din. za šifro ali dajanje naslova 3 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Parcela
v Kerčevem predmestju pečni napredaj. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 7056-30

Manjšo vilo
prodaj pod ugodnimi pogoji. Ponudbe na oglasni oddelček »Jutra« pod šifro »Sobna in suha«. 7078-20

Dobro podjetje
s lepim posrestitvom in trgovino, v Ljubljani prodaj. Potreben kapital 300-500 tisoč Din. Ponudbe na oglasni oddelček »Jutra« pod šifro »17«. 7092-20

Trgovska hiša
v lasti ob dravnih cestih, na prometnem kraju, vpeljena, takoj napredaj z salogo in inventarjem. Za vse ekum. potrebe soca 100.000 Din. — Informacije daje Grims, ing., Stara cerkev pri Kočevju. 7017-20

Kapital
Beseda 1 Din. davka 2 Din. za šifro ali dajanje naslova 3 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Bančne vloge
kupujemo in prodajamo nejakantske. Naročila in provizije izvršujemo vsakodnevno. Za odgovor prosimo priložiti 3 Din. v soam kah Posovni zavod d. d. Zagreb, Praska silica 6/11. 7096-23

Dijaške sobe
Beseda 50 par. davka 2 Din. za šifro ali dajanje naslova 3 Din. Najmanjši znesek 12 Din.

Dijaka
iščeta s aprilom stanovanje. Če mogoče klavir in hrana za enega. — Ponudbe na oglasni oddelček »Jutra« pod »Dijake«. 7073-21

Sobo odda
Beseda 50 par. davka 2 Din. za šifro ali dajanje naslova 3 Din. Najmanjši znesek 12 Din.

Prazno sobo
sodno, oddam mirni in solidni sobi po nizki cen. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 7095-23

Sostanovalko
v svo okrobo, s dobro izmazo hrano sprejemem v centru mesta. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 7087-28

Lepo sobo
sepiarstvo, v 1. nadstropju za pisarno s 1. aprilom oddam proti odkupu inventarja. Ponudbe na oglasni oddelček »Jutra« pod šifro »Ugodno«. 7093-19

Pri sv. Krištofu
oddam 1 majhno in 1 veliko sobo s posebnim vbrdom. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 7064-23

Sobe išče
Beseda 1 Din. davka 2 Din. za šifro ali dajanje naslova 3 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Trgovce
ki prihaja enkrat na teden se dan v Ljubljano — išče pri samostojni sobi žlato, majhno sobo s strogo opremljenim vbrdom — po možnosti v centru. Ponudbe na oglasni oddelček »Jutra« pod »Naraka ali jena«. 7090-23/a

Stanovanje odda
Beseda 1 Din. davka 2 Din. za šifro ali dajanje naslova 3 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Dvosobno stanovanje
s priključnim oddam Cesta na Loko št. 23. 7066-21

Lokali
Beseda 1 Din. davka 2 Din. za šifro ali dajanje naslova 3 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Lokal
za slaščičarno in mlekarstvo v centru mesta na 600 Din oddam proti odkupu inventarja. Ponudbe na oglasni oddelček »Jutra« pod šifro »Sreča v bliži«. 7093-19

Strojji
Beseda 1 Din. davka 2 Din. za šifro ali dajanje naslova 3 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Turbino
za pelec 2,5 m in 3000 litrak, s stojalo ali ležalo obo, k upim. Ponudbe s opisom in cenno na oglasni oddelček »Jutra« pod šifro »Turbina«. 7096-29

Živali
Beseda 1 Din. davka 2 Din. za šifro ali dajanje naslova 3 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Srnjaček
10 mesecev star, vzgojen naprotem, ki pride k sloveku na kile »Hansa«, na prodaj po ugodni ceni. — Pojednica daje Povše Friderik v Stari cerkvi št. 36. 7048-27

Ženitve
Beseda 2 Din. davka 2 Din. za šifro ali dajanje naslova 3 Din. Najmanjši znesek 20 Din.

Drž. uslužbenec
svetnik, bi poročiti pridno in simpatično dekle iz Slovenije, s dedelo, staro 22-27 let, s nekaj deti. Ponudbe na oglasni oddelček »Jutra« pod šifro »Sreča v bliži«. 7093-25

Dopisi
Beseda 2 Din. davka 2 Din. za šifro ali dajanje naslova 3 Din. Najmanjši znesek 20 Din.

Mhena
Želim se sposneti... 7071-20

V oglasnem oddelku »Jutra«
je dvigniti sledeče šifre: A. Avto, Breznikova ulica, Brez kule, Bodočnost, Brest konkurenca, Čedna in postavnica ima prednost, Čista soba, Čevl. Do 300.000 Din. Dobro koda trgovinca Dom araba, Diskretna, Div 300, Denar, Diskretna, Dobra doba, Dobra moč, Dr. C. Eiskromoor, Ekonom, Egrez, Ljubljana, Ekonom, Galvanizacija, Grad. Hiša s vrtom, Humoral, Hud pot, Idealna gospodinja, Ideal.

Avtomatčen gramofon
na prodaj v gostilni »Pod Tabornico, Cernule št. 48. 7055-26

Les
Beseda 1 Din. davka 2 Din. za šifro ali dajanje naslova 3 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Kostanjavi tamski les
v skorji in obeljen kupuje stalno in plača proti doplatu: Hadl, Novo mesto 92-15

MALA KRALJICA NOCI

(Ilustriral V. Mazi)

20. Da bi jo spravili v dobro voljo, so šarikovki prirejali domače zabave, na katerih je bilo zmerom obilo smeha in šal. Tudi stari Beli Miš, knez Liptavski, je prihajal nanje; ta je imel malo Lili posebno rad. Mali Fič je skakal skozi obroče, ostali s šarikom vred pa so kazali druge umetnje. Ob tem se je Lili nekoliko razvedrila in pozabila svoje gorje.

Potnik!
Za razpodoje imam veliko količino blaga za moške in damske obleke. Potniki, kateri bi proti proviziji hoteli blago razpredati, naj se javijo pod »Provizija«. 8002-5

Pouk
Beseda 1 Din. davka 2 Din. za šifro ali dajanje naslova 3 Din. Najmanjši znesek 12 Din.

Strojepljivo pouk
vešni tedaj. V oddelku od 7. do 9. svečer se sprejme še nekaj gojenk (ev). Učna ura 2 Din. Vpisovanje Janca in Jut. — Christofor Ponudbe na oglasni oddelček »Jutra«, Domobranska cesta 15. 7068-4

Službe išče
Beseda 50 para. davka 2 Din. za šifro ali dajanje naslova 3 Din. Najmanjši znesek 12 Din.

Sobosilkar
in peskar z mojmestnim izpitom, išče stalno zaposlenje. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 7092-2

Kontoristinja
zmogla hrastke in sem ške stenografije dobra strojepljica, išče namščenje. Ponudbe na oglasni oddelček »Jutra« pod šifro »Strojena moč«. 7094-2

Prodaj
Beseda 1 Din. davka 2 Din. za šifro ali dajanje naslova 3 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Sadna drevesa
vsako in naskodebene jablane ter hrastke, češnje, brošnje, višnje, brkevce, marelice, sgras in ribez, sajambena rodovitnost, do bite pri Kmetijski družbi v Ljubljani. Novi trg 3. Zahtevajo cenik. 7066-6

Otroški vozček
otroško posteljica in 24 gramofonskih plošč — vse zelo poceni napredaj na Vodnikovi cesti 13/1. 7095-6

Prodaj
Beseda 1 Din. davka 2 Din. za šifro ali dajanje naslova 3 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Parcela
v Kerčevem predmestju pečni napredaj. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 7056-30

Manjšo vilo
prodaj pod ugodnimi pogoji. Ponudbe na oglasni oddelček »Jutra« pod šifro »Sobna in suha«. 7078-20

Dobro podjetje
s lepim posrestitvom in trgovino, v Ljubljani prodaj. Potreben kapital 300-500 tisoč Din. Ponudbe na oglasni oddelček »Jutra« pod šifro »17«. 7092-20

NEŽA KAMUŠIČ
roj. Rijavec

dne 7. marca po dolgi bolezní, v svojem 76. letu, predvidena s sv. zakramenti mirno v Gospodu zaspala. Zemeljski ostanki nepozabne pokojnice bodo položeni dne 9. marca na mestnem pokopališču v Gorici k večnemu počitku.

Gorica, Grahovo, Ljubljana, dne 8. marca 1934.

2813 Zalujoče rodbine:
DR. KAMUŠIČ, REJEC, TOROŠ, RIJAVEC in ŠTURM

Stanovanje
Beseda 1 Din. davka 2 Din. za šifro ali dajanje naslova 3 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Dvosobno stanovanje
s priključnim oddam Cesta na Loko št. 23. 7066-21

Enosob. stanovanje
maserčno, oddam s 1. na 2. eta. Ogledati med 8. in 6. reu. Bielewajovi cesti 9/11. na Bielewajovi cesti 9/11. 7074-21

Enosob. stanovanje
s priključnim oddam takoj ali pozneje v centru mesta, ima balkon brez otrok ali s 1 otrokom. Prijave s fotografijo in poličnem na oglasni oddelček »Jutra« pod številko »Zelo ugodno«. 8001-21

Obrt
Beseda 1 Din. davka 2 Din. za šifro ali dajanje naslova 3 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Specijalna prikojevalnica
zdeluje vse kroje (šnite) na meri le formalno izgotvijo prevzetno oblačila, kostume in plašče ter po želji krojenja — Jodice Kumelj, Iverljana v ino svetovna. Gledališka ul. 7 pritrilje. 7099-30

Enosob. stanovanje
maserčno, oddam s 1. na 2. eta. Ogledati med 8. in 6. reu. Bielewajovi cesti 9/11. na Bielewajovi cesti 9/11. 7074-21

Enosob. stanovanje
s priključnim oddam takoj ali pozneje v centru mesta, ima balkon brez otrok ali s 1 otrokom. Prijave s fotografijo in poličnem na oglasni oddelček »Jutra« pod številko »Zelo ugodno«. 8001-21

Obrt
Beseda 1 Din. davka 2 Din. za šifro ali dajanje naslova 3 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Specijalna prikojevalnica
zdeluje vse kroje (šnite) na meri le formalno izgotvijo prevzetno oblačila, kostume in plašče ter po želji krojenja — Jodice Kumelj, Iverljana v ino svetovna. Gledališka ul. 7 pritrilje. 7099-30

šošarič Aleš
šolski upravitelj v pokoju

Pogreb se je vršil 7. t. m. ob 3. uri iz hiše žalosti.

Tu je bil šolski dečel skrbni oče celo desetletje.

Trdkova v Prekmurju, dne 5. marca 1934.

Zalujoči ostali.

2809